

TARTU  VALLA

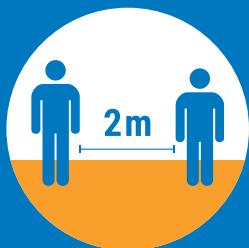
KUUKIRI

PÜSIME
KODUS!

AASTAST 1996

Koroonaviiruse vastu
võitlemise valem

2+2



Kodust väljas
liikudes hoia teistest
inimestest vähemalt
KAHE meetri kaugusele.



Kodust väljas liigu üksi, vajadusel
KAHEkaupa või perekonnaga.
Sellest suuremad kogunemised
on keelatud.



Püsi kodus.
Lubatud on tööl
käimine, toiduainete ja
ravimite ostmine ning
muu hädavajalik.



Poes käi üksi
ja osta toitu
pikemaks ajaks
kogu perele.



**Pese ja
desinfitseeri käsi,**
eriti kui liigud
avalikes kohtades.

Kaitse end ja oma lähedasi!



VABARIIGI VALITSUS

1247 kriis.ee



LK 7

Saame tuttavaks Tartu valla
sotsiaalosakonna juhatajaga

LK 8

Kuidas möödus viies
Kuperjanovi retk?

LK 11

Lähtel koguneti taas
vilistlaste palliturniiril

LK 13-15

Distsantsõpe Tartu valla
koolides



Hea Tartu valla Kuukirja lugeja!

Kindlasti oled märganud ka meie vallalehe ülesehituses pärast Eestis väljakuulutatud eriolukorra algust tehtud muudatusi. Eriolukord algas päev enne eelmise, märtsi Kuukirja trükki minemist. Oli päris suur väljakutse kiiresti kogu leht ümber teha ja koguda kokku võimalikult palju infot olukorra kohta, et lugejat kursis hoida. Hetkeks, mil Kuukiri postkasti jõudis, oli olukord Eestis ja maailmas juba paljuski muutunud. Nii saab olema ka selle, aprilli Kuukirjaga, sest kogu info muutub meeletul kiirusel.

Olen siiski üritanud koguda kokku vajalikku ja põnevate teavet, mis võiks lugejale huvi pakkuda. Just nüüd saan aru, kui oluline on paberlehe olemasolu. Siia ei saa kokku kirjutada tõestatamata lauseid, mida internet ja sotsiaalmeedia täis on. Praegusel raskel ajal peame mõtlema positiivselt ja nii on ka minu soov Kuukiri rõõmsameelsena hoida, ükskõik kui tume ka tulevik ei tunduks.

Kui ma Kuukirja toimetajaks sain, oli minu suurim soov kajastada kõiki Tartu valla kultuuriüritusi, ükskõik, kui suured või väiksed need ka ei oleks. Seetõttu on mul täna siiralt kahju, et kõik need üritused on ära jäänud või edasi lükatud – mõni teadmata kaugesse aega. Peale märtsi Kuukirja trükki minemist valdas mind suur masendus, kuna ma mõtlesin, et kui pole kultuuriüritusi, ei ole ka Kuukirja. Kuid aeg läks edasi ja märkasin, et tegelikult on veel nii palju vajalikku infot millest kirjutada.

Loodan, et lugeja jaoks on tänane Kuukiri sama sisukas nagu varasemad!

Katrin Sisask
Tartu valla Kuukirja toimetaja

Kuukirjas avaldatakse eelmisel kuul valda sündinud ja meie seast lahkunute andmeid. Kui sa ei soovi, et sinu infot avaldatakse, palun võta ühendust toimetusega.

Toimetusel on õigus vajadusel tekstidele teha keelekorrektuuri.

Kõige uuemad uudised Tartu vallas toimuvast leiad Tartu valla kodulehelt ning Tartu valla või Kuukirja Facebooki lehtedelt!

Tartu valla kodulehel külasta kindlasti Nädalakirja, milles antakse ülevaade valla töötajate tegemistest eelmisel nädalal.

Ja ära unusta alla laadida Tartu valla äppi!



Väljaandja: Tartu Vallavalitsus ja Volikogu

Toimetaja: Katrin Sisask

Tel. 5627 0280

e-mail kuukiri@tartuvald.ee

Küljendus: Katrin Sisask, Ekas OÜ

Trükk: AS Ecoprint, Tiraaž: 5000

Tartu Valla Kuukiri ilmub tasuta.

Kuukirja saab elektrooniliselt lugeda valla koduleheküljel aadressilt:

tartuvald.ee/tartu-valla-kuukiri

Või ajakirjana issuust:

issuu.com/tartuvald/kuukiri

- Järgmises Kuukirjas avaldatavaid kaaskirju ja reklaame ootan **4. maini**.
- Kuukirja toimetust ootab vihjeid Tartu vallas tegutsevatest huvitavatest inimestest, objektidest ja ettevõtetest!
- Kuukirja toimetust ootab seltsingute jt. ühiskondlikult tegutsevate organisatsioonide infot selle kohta, kuidas neil eriolukorras läheb ja kuidas või kas nad üldse hetkel toimivad. Oodatud on ka inimeste lood eriolukorraga hakkama saamisest!

Tartu Vallavalitsuses ja teeninduspunktides ei toimu kuni eriolukorra lõpuni kodanike füüsilist vastuvõttu. kodanike teenindamine toimub e-posti ja telefoni teel.

Tartu Vallavalitsus Haava tn 6, Kõrveküla alevik, Tartu vald, 60512 Tartumaa.

Tel. 733 7750, **e-post** tartuvald@tartuvald.ee

Tabivere teeninduspunkt Tuuliku 11, Tabivere alevik, Tartu vald, 49127 Tartumaa

Tel. 776 6941, **e-post** tabivere@tartuvald.ee

Laeva teeninduspunkt Väänikvere tee 8, Laeva küla, Tartu vald, 60608 Tartumaa

Tel. 529 4630, **e-post** laeva@tartuvald.ee

Piirissaare teeninduspunkt Valla, Tooni küla, Tartu vald, 62603 Tartumaa

Tel. 529 4630, **e-post** piirissaare@tartuvald.ee

Seoses viiruse COVID-19 leviku tõkestamisega on **Tartu Vallavalitsuses ajutiselt peatatud kodanike füüsiline vastuvõtt**. Palume esitada avaldused ja taotlused kirjalikult kas e-postiga või füüsiliselt postkasti. Vallaametnike vastuvõtt toimub telefoni teel. Vabandame tekkivate ebamugavuste pärast.

Palume uuenevat infot teenuste kohta vaadata Tartu valla kodulehelt aadressil www.tartuvald.ee või Tartu valla äpist või Facebooki lehelt <https://www.facebook.com/tartuvald/>

Hea Tartu valla elanik

Estrit Aasma, Tartu valla kommunikatsioonispetsialist

Märtsikuus kuulutati Eestis välja eriolukord, mis suuremal või vähemal määral on mõjutanud meie kõigi tavapärast elurütmi. Eriolukorra kestus sõltub suuresti meie enda tegevusest. Oluline on vältida lähikontakte, pesta tihti käsi ning püsida kodus.

Koroonaviiruse vastu võitlemise valem 2+2 ehk kaks inimest, kaks meetrit vahet, on valem, mida kõik kodanikud järgima peavad ning mille järgimist ka kontrollitakse. Näiteks valla menetleja kontrollib kaupluste ja tanklate juures, kas eriolukorra juhi-seid täidetakse. Kauplusi külastades pea kinni lihtsatest reeglitest: mine poodi üksi ja hoiu teistega 2 meetrit vahet.

Seoses eriolukorraga, **sulgesime kõik Tartu valla spordi- ja mänguväljakud** ning otsustasime jätta Tartu Vallavalitsuse hallatavad asutused suletuks kuni eriolukorra lõpuni.

Tartu valla Raadi Lasteaed Rip-sik on suletud. Nakkuskolde tõttu on suletud Tabivere Lasteaed. Kõrveküla ja Lääte lasteaedades töötavad valverühmad, kuhu on oodatud vaid terved lapsed. Kõrveküla lasteaia valverühmal on olemas ka võimekus ööpäevaringseks lastehoiuks, mis on mõeldud nende perede lastele, kes eriolukorrast tulenevalt seda vajavad – eeskätt meedikute, politseinike, kaitseväelaste, päästjate ja teiste elutähtsate teenuste osutajate perede lastele. Palume neil, kes 24/7 lastehoidu vajavad, sellest teada anda aadressil **staap@tartuvald.ee**. Vabastasime lapsevanemad lasteaia kohatasust alates 16. märtsist kuni eriolukorra lõpuni. Sama otsus kehtib ka Tartu valla spordikooli, Tartu valla muusikakooli ja Tabivere huvikooli õppetasude ning Lääte õpilaskodu kasutajate kohatasu kohta alates 16. märtsist kuni eriolukorra lõpuni.

Tartu valla koolides jätkub distantsõpe vähemalt kuni 15.05.2020 vastavalt Vabariigi Valitsuse poolt tehtud otsusele. **Kõrveküla koolis jätkub distantsõpe kooliaasta lõpuni**, koolihoone antakse ehitajale üle, lootuses, et lapsed saavad sügisel alustada kooliteed uues õppehoones. Palume ühendust võtta neil peredel, kes vajavad koolitoidu asendamist toiduainete

pakiga vallavalitsuse sotsiaalosakonna 24/7 töötaval infotelefonil **510 3781** või **karin.aru@tartuvald.ee**.

Alates 03.04.2020 kehtib **liikumispiirang Piirissaarele**. Saarele on lubatud suunduda ainult saarel alaliselt elavatel isikutel. Saarel viibivatel isikutel on lubatud saarelt lahkuda. Kaubavedu ja elutähtsate teenuste osutamine jätkub. Piirissaare elanikel soovitame ilma tungiva vajaduseta jätta ära mandril käigud.

Tartu Vallavalitsuses ja teeninduspunktides ei toimu kodanike füüsilist vastuvõttu eriolukorra lõpuni. Kodanike teenindamine toimub e-posti ja telefoni teel.

Tabivere Sotsiaalkeskuses ja alevikus laiemalt on nakkuskolle. Hooldekodus on kinnitatud diagnoosiga mitmed hoolealused, lisaks personalile. Toimunud on mitmed testimised. Kõigil Tabivere elanikel ja seal tööl käivatel inimestel tuleb käsitleda ennast nakatunuga kokkupuudet omava inimesena ja käituda vastavalt.

Palume inimestel võtta soovitus olla kodus ja vältida kontakte väga tõsiselt. Ainus viis saada nakkus kontrolli alla, on enesedistsipliin ja kontaktide piiramine miinimumini.

Kõigil, kel on infot seoses COVID19 nakkushaigusega Tartu vallas või kui te märkate abivajajaid, siis palun andke sellest teada e-posti aadressil **staap@tartuvald.ee** või Tartu valla üldnumbril **510 6363**.

Palume kõigil inimestel **jälgida oma naabruskonda ja teavitada vallavalitsust puuetega inimestest, eakatest ja abivajajatest**, kes ei saa väga mõjuval põhjusel toetuda kriisiolukorras lähedaste

abile. Vallavalitsus on valmis pakkuma abivajajatele tuge sotsiaalteenuste ja seda eelkõige koduteenuse näol, lisaks koduteenusele transporditakse kontaktivabalt toidupakke. Abivajavate inimeste kohta palume info saata Tartu valla sotsiaaltööspsialist Maris Rannaveer'ile e-posti aadressil **maris.rannaveer@tartuvald.ee** või sotsiaalosakonna **valvetelefonil 510 3781**.

Tartu valla kriisikomisjon ootab teavet **vabatahtlikest**, kes vajadusel saaksid panustada oma tööd ja aega. Vabatahtlikke on plaanis kasutada olukorras, kus valla tavalisest hoolekande tööjõust ei piisa kõigi abivajajateni jõudmiseks. Seetõttu palume kõiki vabatahtlikke, abipakkujaid ning ka kodanikualgatusi endast märku andma. Kui oled valmis panustama vabatahtlikuna, toodete- või teenusepakkujana või millegi muuga, anna endast teada **staap@tartuvald.ee**.

Lähed välja, levitud viirust. Ole kanngelane - püsi kodus!

Tartu valla elaniku meelespea:



Tartu valla sotsiaalosakonna valvetelefon 510 3781

Abivajajatest palume teada anda **staap@tartuvald.ee** või 510 6363



Tartu valla lasteaedades on valverühmad - ainult tervetele lastele



Kodanike teenindamine toimub telefoni teel, füüsilist vastuvõttu EI TOIMU



Tartu valla rahvamajad, noortekeskused, huvikoolid ja raamatukogud on SULETUD



Piirissaare-Laaksaare praamiliiklus on peatatud



Üleriigiline kriisitelefon 1247 on avatud 24h

Oluline info eakatele eriolukorra ajal!

Sotsiaalkindlustusamet

Koroonaviiruse suurim riskigrupp on vanemaealised ehk üle 60-aastased ning krooniliste haigustega inimesed. Selles vanuses olevad töötavad inimesed peaksid võimalusel töötama kodust. Kõigil üle 60-aastastel soovitab terviseamet vältida rahvarohkeid kohti, püsida võimalusel kodus ja vältida igal juhul kokkupuuteid haigustunnustega inimestega ning suhelda laste ja lastelastega vaid telefoni või elektrooniliste kanalite kaudu.

Terviseamet on andnud soovitusel, mida inimesed peaksid võimaliku nakkusohu kaitseks ette võtma.

Pese tihti ja hoolikalt käsi

Pese käsi sooja vee ja seebiga ning avalikes kohtades kasuta alkoholipõhist käte desinfitseerimisvahendit. Käte pesemine ja desinfitseerimine tapab kätele sattunud viiruse. Vaata, kuidas õigesti käsi pesta (PDF). Ühistranspordi kasutamisel tuleb lisaks käte desinfitseerimisele puhastada ka kindad ja kotisangad.

Järgi hügieeni

Kui aevastad või köhid, siis kata oma suu ja nina ühekordse salvrätiga. Viska see koheselt prügikasti ja puhasta seejärel käed. Kui sul ei ole salvrätti, kasuta oma varrukast (küünarvarre osa), aga mitte paljast kätt. Suu ja nina katmine takistab pisikute ja viiruste edasi levimist. Kui aevastad vastu paljast kätt, võivad pisikud ja viirused sattuda sinu kaudu teistele inimestele ja esemetele, mida katsud.

Välidi füüsilist kontakti haigusnähudega inimesega

Välidi kontakti või hoia distantsti vähemalt üks meeter inimestega, kellel on välised haigustunnused - näiteks köha või nohu. Kui seisad haigusnähtudega inimesele liiga lähedal, võid tema aevastamise korral piisknaku sisse hingata ja ka ise haigestuda. Kuna praegu on ka külmetushaiguste leviku periood, siis kõiki tuttavaid ei ole soovitatav kallistada.

Välidi silmade, nina ja suu katsumist

Sinu käed puutuvad avalikes kohtades kokku mitmete esemete ja pindadega, mis võivad olla hiljuti viiruste poolt saastatud. Kui puudutad oma silmi,

nina või suud mustade kätega, siis on võimalus, et viirus kandub ka sinule edasi.

Kui sul on palavik, köha ja/või hingamisraskused, otsi varakult abi

Ütle tervishoiutöötajale või perearstile, kui oled olnud lähikontaktis inimesega, kellel on hingamisteede haiguste sümptomid ehk palavik, köha või hingamisraskused. Haigussümptomite (palavik, köha, nohu) leevendamiseks soovitame kodust ravi käsimüügiravimitega. Tugeva hingamisraskuse või õhupuuduse korral helista 112.

Kui sul on kerged hingamisteede haiguste sümptomid, järgi hoolikalt tava-päraseid hügieeninõudeid, sealhulgas kätepesu ning võimalusel püsi kodus, kuni oled tervenunud (minimaalselt 14 päeva).

Kas terviseamet viib läbi kodukülastusi?

Terviseametil kodukülastusi praegu plaanis ei ole. Kui keegi tuleb sind külastama ja väidab, et on ametiisik, peab ta küsimise korral näitama oma töötõendit. Juhul, kui on kahtlus, et tegemist pole ametiisikuga, helista häirekeskusesse numbril 112 või häirekeskuse infotelefonil 1247.

Ära tarbi tooreid või väheküpsetatud loomseid tooteid

Ära tarbi toorest või väheküpsetatud liha ega kuumtöötlemata piima. Samuti ära tarbi pesemata puu- ja köögivilju.

Jälgi igapäevast rutiini

Püüa kodus olles nii palju kui võimalik säilitada oma tavapärase rutiini, järgides üldtervisliku eluviisi põhimõtteid. Kui võimalik, viibi iga päev värskes õhus.

Ära võta lapselapsi enda juurde hoida

Teadaolevalt ei ole koroonaviirus lastele väga ohtlik, küll võivad lapsed olla viiruse edasi kandjateks. Haigestumise vältimiseks ära kutsu praegu külla või võta hoida lapselapsi või teiste lähedaste lapsi.

Kasuta lähedastega suhtlemiseks telefoni või interneti

Suhtle oma lähedastega igapäevaselt, kuid soovitatavalt telefoni, e-kirja, kiirsõnumite või sotsiaalvõrgustike

teel ning väldi võimalusel füüsilist kontakti.

Välidi kaupluse ja apteegi külastamist

Võimalusel ära käi ise poes ja apteegis, selle asemel palu seal käia lähedastel või kohaliku omavalitsuse sotsiaaltöötajal. Koosta poe- ja apteeginimekirjad (piisava varuga) ja lase abistajatel kõik asjad ühe korraga tuua ja üle ukse anda. Kui tarvitad igapäevaselt retseptiravimeid, palun jälgi, et sul oleks vähemalt ühe kuu varu olemas. Digiretsepti saab välja osta ka teine inimene. Apteegis retseptiravimeid ostes on vaja selle inimese ID-kaarti, kes ostab ning selle inimese isikukoodi, kelle nimele ravimid on välja kirjutatud, kelle jaoks ostetakse.

Vajadusel palu abi kohalikult omavalitsuselt

Kui vajad abi toidu, ravimite ja muu vajaliku kättesaamisega, tasub võtta ühendust naabrite ja kogukonnaga ning uurida, kas neil on võimalik toidu või ravimite toomisega aidata. Kui ümbruskonnas pole kedagi, kes saaks abistada, tasub ühendust võtta oma elukohajärgse valla- või linnavalitsuse sotsiaalosaloskonnaga, kes vajadusel aitab.

MUU OLULINE INFO

Kui kaugtöö tegemine pole võimalik ja tuleb käia tööl, on oluline järgida hügieeninõudeid ja lihtsaid ettevaatusabinõusid:

- Võimalusel väldi ühistransporti ja sõida autoga või mine tööle jala;
- Võimalusel hoia inimestega kahe-meetrist vahet;
- Pese hoolsalt käsi pärast teiste inimeste läheduses olemist, pärast õuest tulemist, pärast tualeti kasutamist, enne sööki, pärast liftiga sõitmist, jne;
- Välti kätlemist, kallistamist ja kehalist kontakti kõigi inimestega;

Haigustunnuste ilmnemisel jää koju ja vajadusel palu töövõimetuslehte.

Tervisemure korral küsi nõu tasuta perearsti nõuandeliinilt 1220 (avatud ööpäevaringselt).

Alates 16. märtsist on avatud **üleriigiline abi- ja infotelefon 1247**, mis jagab informatsiooni koroonaviirusega seotud küsimustes, telefon töötab ööpäe-

varingselt ja on helistajatele tasuta. Eesti Perearsti Seltsi koostatud nõuanded: „Kuidas kaitsta eakaid koroonaviiruse eest?“ leiab Eesti Perearstide Seltsi kodulehelt: <https://www.perearstiselts.ee/>

Televisiooni vahendusel edastatakse koroonaviiruse kohta ajakohast infot Eesti Televisioonis (ETV). Alates esmaspäevast, 16. märtsist on "Aktuaalne kaamera" argipäeviti eetris neljal korral: kell 12, kell 17, kell 18.30 ja kell 21.00.

Tuludeklaratsioonid

Paljud inimesed soovivad tuludeklaratsiooni esitada paberil. Hetkel on Maksu- ja Tolliameti bürood suletud. Tuludeklaratsioonide esitamise tähtaeg on 30. aprill. Võimalusel tuleks esitada see digitaalselt. Kui see võimalus puudub, siis on Maksu- ja tolliamet pikendanud paberil tuludeklaratsioonide esitamise tähtaega mai lõpuni. Maksu- ja Tolliamet jagab jooksvalt uut infot. Küsimuste korral võib helistada MTA infotelefonile 880 0811 ning samuti on võimalus kirjutada e-mailile eraklient@emta.ee.

Politsei- ja Piirivalveameti teeninduste töö

Politsei- ja Piirivalveameti teenindused on edasilükkamatute toimingute jaoks avatud. Kriitilise vajaduse puudumisel on parem teenindussaali mitte tulla.

Kui dokument hakkab aeguma, palu abi lähedastelt, kes aitavad taotlust esitada iseteeninduses <http://iseteenindus.politsei.ee> või posti teel „Pärnu mnt 139, Tallinn, 15060“. Rohkem informatsiooni dokumentide taotlemise kohta leiad politsei kodulehelt <https://www.politsei.ee/> Valminud dokumente hoiab Politsei- ja Piirivalveamet teeninduses kuus kuud.

Pensionite taotlemine

Kui sa ei ole veel pensionär, siis avalduse pensioni saamiseks võib esitada ka kolm kuud pärast pensioniõiguse tekkimist. Avalduse saab esitada elektrooniliselt, digitaalselt allkirjastatuna e-posti aadressil: info@sotsiaalkindlustusamet.ee, lisainfo sotsiaalkindlustusamet.ee/et/pension-toetused/pension-taotlemine.

Pensionit makstakse arvelduskontole iga kuu. Kui saad praegu pensioni kojukandena, aga soovid hakata saama pangakontole, siis palun anna sellest sotsiaalkindlustusametile teada:

- iseteeninduses;
- helista infotelefonile 612 1360;
- või saada e-kiri: info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Kui sul on olemas arvelduskonto number, siis soovime Sul kojukande asemel hakata hüvitist arvelduskontole saama!

Eakatel on soovitatav poes käimist pigem vältida

Politsei- ja Piirivalveamet

Politsei on Lõuna-Eestis täheldanud, et eakamad inimesed kipuvad end poes käies kohati ära unustama, jäädes poepingile või poe juurde teiste eakaaslastega seltskonniti juttu ajama. Vanemad inimesed, kelle viirusnakkused võivad põhjustada aga eriti raskeid tüsistusi, peaks lähikontakte teistega ning võimalusel ka poodlemist vältima.

Eakate tervise hoidmiseks ja liigsete riskide võtmisest hoidumiseks tuleks eakatel poes ja apteegis käimist pigem vältida ning paluda selleks appi näiteks nooremaid lähedasi või omavalitsuse sotsiaaltöötaja.

Kui poeskäik on siiski vältimatu, tuleks see ette võtta võimalikult harva. Kui poodi minna, teha ostud kiirelt ja läbimõeldult, teistega lähikontakti vältides ning poest lahkudes end mitte teistega jutustama unustades. Igasugune suurem rahvahulk ja hetk tähelepanematust teistega distantse hoidmisel võib tuua olukorra, kus luuakse soodne võimalus viiruse levikuks ja enamate inimeste nakatumiseks.

POESKÄIGU REEGLID EAKATELE:

Eakad on viirushaigustele vastuvõtlikumad, mistõttu väldi võimalusel poodi minekut ja leia selleks noorem abiline.

KUI POODI MINEK ON VÄLTIMATU:

- Külasta poodi üksinda
- Mõtle ostud eelnevalt läbi, et poeskäik kulgeks kiirelt
- Pese käsi enne ja pärast poeskäiku
- Hoia poes teistega distantse vähemalt 1 meeter
- Väldi haigena poodi minekut

Soovitused kojukande klientidele ja nende lähedastele karantiini tingimustes



Hoia ennast ja teisi!



Pöördu meie poole telefoni või e-kirja teel



Anna meile teada oma arvelduskonto number, et saaksime Sinu hüvitise kindlasti Sinuni toimetada

Kui tegemist on Sulle kuuluva kontoga:

📶 Sisesta see meie iseteeninduses iseteenindus.sotsiaalkindlustusamet.ee

✉️ Saada meile e-kiri info@sotsiaalkindlustusamet.ee

☎️ Helista meile +372 6121 360

Kui konto kuulub kellelegi teisele:

✉️ Saada digiallkirjastatud avaldus info@sotsiaalkindlustusamet.ee

Haigekassa hakkab eriolukorras tasuma esimeste haiguspäevade eest

Eesti Haigekassa

Seoses eriolukorraga alustab haigekassa hiljemalt mais esimese kolme haiguspäeva eest hüvitise tasumist, haiguspäevi hüvitatakse eriolukorra lõppemiseni avatud haiguslehtede eest.

Kuigi valitsus on andnud lubaduse haiguslehe esimesed kolm päeva hüvitada, on enne maksetega alustamist vaja Riigikogus kinnitada lisaelarve ning hüvitiste väljamaksmise aluseks on vastav Vabariigi Valitsuse korraldus.

„Meil on hea meel, et valitsus on keerulisel ajal otsustamas inimeste suuremat toetamist ka haigestumise korral. Samas pole haigekassal veel seaduslikku alust väljamaksete teha. Vajame selleks Riigikogu otsust ja vastavat korraldus,“ ütles haigekassa juht Rain Laane.

Samas on inimesed juba lisaraha ootel ning erinevad infoliinid saavad selle kohta väga palju küsimusi, mistõttu muud haiguspuhanguga seotud mured võivad jääda tahaplaanile.

„Palume inimestelt veel veidi kannatust. Teame, et paljud ootavad juba hüvitist ja alustame makseid esimesel võimalusel,“ lisas Laane.

Kui Riigikogu kinnitab lisaelarve ning Vabariigi Valitsus vastava korralduse, annab haigekassa koheselt teada, millal on inimestel esimeste haiguspäevade eest võimalus hüvitist saada. Senikaua jätkub haigushüvitiste tasumine tavapärases korras.

Haigekassa on siiani maksnud

haiguslehe hüvitise välja paari päeva jooksul peale lehe lõpetamist, hetkel võib lehtede väljamaksmine võtta keskmisest kauem aega, ent see ei ületa see seaduses ettenähtud 30 päeva.

Hetkel kehtiva korra alusel haigekassa esimest kolme haiguslehe päeva ei hüvita. 4.-8. päeva eest tasub tööandja ning alates 9. haiguspäevast tasub haigekassa. Riigis kehtiva eriolukorra ajaks on valitsus otsustanud teha erandi ning hüvitada tagasiulatuvalt alates 13. märtsist avatud haiguslehtede puhul kuni eriolukorra lõpuni ka kolm esimest haiguspäeva. Hüvitise määr sõltub tööst vabastamise põhjusest ja arvutatakse töötaja eelmise aasta keskmise tulu põhjal.

„Kui maksmiseks vajalikud muudatused on vastu võetud, teeme neile inimestele, kel on selleks ajaks juba haigusleht lõppenud ja tervis korras, lisakande. See võib täiendava koormuse tõttu aega võtta. Kel sel ajal veel haiguslehed lõppemas, saavad lisapäevade hüvitise kogusummana,“ selgitas Laane.

Hoolduslehti planeeritav muudatus ei puuduta, sest neid rahastab haigekassa juba praegu alates esimesest haiguspäevast ja 80% ulatuses hooldaja eelmise aasta keskmisest tootlasust.

Haiguslehtede lisarahastamisse haiguspäevade täiendavaks tasumiseks suunab riik üle seitsme miljoni euro.

Haigus- ja hoolduslehte saab ise avada ja tühistada

Eesti Haigekassa

Seoses Eestis välja kuulutatud eriolukorraga loodi haigestunud või hoolduslehte vajavatele töötavatele inimestele võimalus avada haigus- või hoolduslehte patsiendiportaalil www.digilugu.ee. Nüüdsest saab haigus- või hoolduslehte ka ise tühistada, pöördudes selleks haigekassa poole.

Digiloos avatud haigus- või hoolduslehte saab tühistada vabas vormis koostatud ja digitaalselt allkirjastatud avalduse alusel, edastades avalduse info@haigekassa.ee. Samuti

saab haigus- või hoolduslehte tühistada haigekassa infotelefonil 6696 630, kui inimene on ennast mobiil-ID või Smart-ID abil autentunud.

Rõhutame veelkord, et haiguslehe soovist digiloo kaudu teatamine on mõeldud ainult neile, kes on ise haiged, kelle laps on haige, kelle lähedane vajab hooldamist või kes on kokku puutunud COVID-19 viirusekandjatega! Arst kontrollib haiguslehe vajaduse üle ja kui selgub, et haiguslehe saamiseks ei ole alust, siis haigekassa ka seda kahjuks ei hüvita.

LUGEJA KÜSIB, JURIST VASTAB:

Lugeja küsib: Tööandja vähendas tootasu TLS § 37 alusel ning töötaja on saanud Töötukassalt tootasu hüvitist. Kuidas tuleb sellises olukorras arvestada hiljem puhkusetasu? Kas arvesse läheb ka töötukassa makstud tootasu hüvitise osa? Kas puhkusetasu väheneb selle vähen-datud tootasu arvelt?

Vastab Meeli Miidla-Vanatalu, Tööinspektsiooni peadirektori asetäitja: Töötukassa võtab hüvitise maksmisega üle osaliselt tööandja-poolse tootasu maksmise kohustuse. Seega tuleb töötukassa poolt makstud summasid arvestada hiljem ka puhkusetasu arvestamisel.

Puhkusetasu summa aga väheneb tõesti vähen-datud tootasu arvelt. See tähendab, et puhkusetasu arvutatakse töötaja keskmise tootasu arvelt ning kui selle perioodi sisse jääb ka töölepingu seaduse § 37 alusel toimunud tootasu vähendamine, siis väheneb paratamatult ka väljamakstav põhipuhkuse tasu.

Vabariigi Valitsuse 11.06.2009 määruse nr 91 „Keskmise tootasu maksmise tingimused ja kord“ § 3 lg 2 teeb erandi ainult koondamise korral, sätestades, et hüvitise maksmiseks majanduslikul põhjusel töölepingu ülesütlemisel või sellest vähem ette-teatamisel vähendatakse keskmise tööpäevatasu arvutamise aluseks olevat tööpäevade arvu ja tootasu nende tööpäevade ja tootasu võrra, millal töötaja tootasu vähendati töölepingu seaduse § 37 alusel. Kuid see säte ei kohaldu puhkusetasu arvutamisel ja maksmisel.

Keskmise tootasu arvutamisest ja maksmisest täpsemalt portaalis Tööelu <https://www.tooelu.ee/et/Tooandjale/Toosuhted/tootasu/tootasu-maksmine/keskmise-tootasu-arvutamine-ja-maksmine>

Kaitse elu – võitle koroonaviiruse vastu! Võiduvalेम:



Järgi reegleid

Järgi riigi suuniseid ja meditsiinitöötajate juhiseid eriolukorras käitumise kohta. Neid koondab kriis.ee ja täpsustab infoliin 1247.

kriis.ee

1247

Tartu valla sotsiaalosakonna juhataja Rünno Lass: „Kui sa tahad minna kiiresti, mine üksi. Kui sa tahad jõuda kaugele, mine koos.“

Katrin Sisask

Rünno Lass (51 a.) alustas tööd Tartu vallas 16. märtsil, mõni päev enne tema lemmikaastaaja, kevade algust. See aeg on alati seostunud uue elutsükli alguse, õitsemise ja värviüllusega.

Vaid mõned päevad enne töö algust, 12. märtsil kuulutas Eesti Vabariigi Valitsus välja eriolukorra. Seetõttu on Rünno esimesed töönädalad olnud väga intensiivsed, mis aga omakorda on andnud talle võimaluse kiirelt kollektiivi sisse elada. Rünnole meeldivad uued väljakutsed. Töö ja meeskonna juures peab ta oluliseks pidevat arengut, kaasamist, koostööd ja lojaalsust. Nüüdsel väljakutsete rohkel ajal on eriti oluline, et kogu sotsiaalosakond ja kõik teised valla osakonnad suu-

daks ühtse meeskonnana toimetada.

Rünno on lõpetanud Tartu Ülikoolis ajaloo, sotsiaaltöö korralduse, Euroopa õpingute ning teenuste disaini ja juhtimise erialad ning selja taga on 25 aastat kogemust sotsiaalvaldkonnas (k.a. rehabilitatsiooniteenused eakatele ja psüühilise erivajadustega isikutele), tervishoius (statsionaarne õendusabi ja koduõendusteenus) ja haridusvaldkonnas.

Senine elu on Rünno mõõdnud Järvamaal ja tema eelmised töökohad olid Sihtasutus Koeru Hooldekeskus, Albu Põhikool ja Türi Vallavalitsus. Hiljuti kolis ta koos abikaasaga elama Järvamaalt Tartumaale Otepäele, kus elavad tema üsna eakad ämm ja äi. Lisaks tegutseb pere noorem poeg Tartu linnas. Kohe, kui Rünno töökuulutust



Foto: Erakogu

Facebookis silmas, asus ta Tartu valla kodulehelt täpsemat infot uurima. Ta tahtis väga just seda töökohta, tundes, et tal on vallale ja elanikele palju anda. Tema jaoks ei ole probleem sõita iga päev tööle ja tagasi kokku 42 km, kuna 18 aastat sõitis ta iga päev kokku 70 km Paideist Koerusse.

Tema hobid on lugemine, ujumine, kõndimine ja jõusaalis käimine. Rünno sõnul luges ta viimati Simon Sebag Montefiore „Romanoveid“, sest teda huvitab ajalugu.

Tabivere Põhikooli ehitus on edenenud planeeritud graafikus

Katrin Sisask



Foto: Timo Arbeiter

Kui jaanuari lõpus paigaldati Tabivere põhikooli uuele koolihoonele laepaneelid ja muusikakooli, raamatukogu ning garderoobi ruumides toimusid seinte ladumistööd, siis juba veebruari keskel pandi paika, et sarikapidu saab toimuma 17. märtsil. Kahjuks lükkus see seoses väljakuulutatud eriolukorraga Eestis teadmata ajale edasi. Sellest olenemata on täna koolihoone saanud oma lõpliku kuju ja töödega on jõutud spordihoone fassaadini.

Kõrveküla Põhikool kerkib

Katrin Sisask



Foto: Timo Arbeiter

Jaanuaris ehitati Kõrveküla koolile välistrasse ning kooli juurde paigaldati Live kaamera mille abil valmib kogu ehitustööde protsessist timelapse video, mida koolimaja valmides huvilised näha saavad.

Veebruaris algasid torustike ja trasside, ning märtsis vundamendi ehitustööd. Nurgakivi oli plaanitud asetada 27. märtsil aga nii nagu Tabivere põhikooli sarikapidu, tuli ka see edasi lükata eriolukorrast tingitud piirangute tõttu.

Täna tegeletakse I korruse seinte montaaži ja vahelagede paigaldamisega, algust tehakse teise korruse montaažiga. Peatselt algavad tööd vanas koolihoones ja alanud on hariduse tn kõnnitee ehitus. Seoses kooli valmimisega on planeeritud teisigi teetöid lähiajal, näiteks kooli tänava rekonstrueerimine ja kõnnitee rajamine ning lasteaia tänava pikendamine.

Kuperjanovi retk toimus sel aastal viiendat korda

Veljo Venig, retkel osaleja

Kaitseliidu Jõgeva malev on viimasel viiel aastal korraldanud Kuperjanovi retke, mis kulgeb Puurmanist Tabiverre.

Osalesin retkel kolmandat korda, sel aastal toimus see 7. märtsil. Ilmaga vedas, sest väiksem vihmasadu algas täpselt siis, kui retk läbi sai. Teekond algas Puurmani lossihoovist kell 10 ja kulges jalgsimatkana Tabiverre. Kokku läbisime 23 km ja kell 15 saabusime Tabivere muuseumi juurde. Seal toimus autasustamine ja ühine supisöömine. Vahepeal olid puhkamiseks punktid, kus näiteks Keskkonnaamet rääkis prügi sorteerimise vajalikkusest ja saime teada muud põnevat.

Matka juures oli kõige raskem see, et enamik teekonnast möödus asfaldil ja see oli jalgadele kurnav. Sel korral liikusime veidi teisel trajektoorigil, kuna ühel teelõigul toimusid metsatööd. Üritus on vahva ja taolisi matku võiks tihemini toimuda!



Foto: Merikene Annuk

Eakate jäätmekool Kõrvekülas

Meeli Kruus, Kõrveküla Maanaisteseltsist Miina

11. märtsil toimus Kõrvekülas Maanaiste Seltsi Miina ruumides eakate jäätmekool, mille korraldajaks oli Keskkonnaministeerium. Koolituse oli enne meid toimunud juba neli ja sarnaseid on plaanis korraldada veel üle terve Eesti.

Jäätmekooli viis läbi Keskkonnaministeeriumi asekanstsler Kaupo Heinma, kes selgitas jäätmete liigiti kogumise põhitõdesid.

Üksikasjalikult said läbi võetud erinevad jäätmete liigitamise põhimõtted kuni pisasjadeni välja. Huvi tundi biojäätmete kogumise, ohtlike jäätmete (nt ravimid) äraviimise, aga ka klaastaara ja teiste igapäevaste jäätmeteemadest vastu.

Juttu oli ka sellest, kuidas ja kuhu saab ära anda suurjäätmeid ning millistel puhkudel pöörduda kohaliku omavalitsuse poole.

Kuna kohal oli ka vallavalitsuse esindus eesotsas vallavanemaga, siis oli võimalik esitada küsimusi ja saada vastuseid vahetult Tartu valla jäätme-

tevedu puudutavatele küsimustele.

Eakad, kes koolitusel käisid, on usinad ja tublid jäätmete sorteerijad ning saavad oma tarkusi ja kogemusi edasi anda nii eakaaslastele kui ka järgnevatele põlvetele.



Foto: Estrit Aasma

KOOLITUS EAKATELE

Ellen Pogost, Antiikhõbeda liige

Oleme Tartu vallas MTÜ naisselts MII-NA koosseisus tegutsev eakate ühendus Antiikhõbe.

Meid eakaid on praegu Antiikhõbeda nimekirjas 21, neist alalisi liikmeid, igal reedel osalejaid 16–18. Osalemine sõltub tervisest ja transpordivõimalusest, sest osalejaid on üle Tartu valla erinevate piirkondade küladest: Tammistust, Vasulast, Vesnerist, Väägverest, Kobratust, Igaverest, Kukulinnast, Äksist, Mütalt, Vahi alevikust, Kõrvekülast. Meie inimesed on enamasti põllumajandusliku ja TÜ humanitaaralade kõrgharidusega, lisaks veel hobialade täiendava haridusega käsitöö, kunsti, massaaži või alternatiivmeditsiini alal. Meie eesmärk on pidevalt täiendada oma oskusi füüsilise tervise, emotsionaalse tasakaalu, loodushoiu, säästmise ning heade suhete ja vaimse arengu edendamise osas. Oma tegemistest oleme mitmel korral

kirjutanud Tartu valla Kuukirjas.

Alustasime oma tegevust 20. oktoobril 2006. a Kõrveküla kooli juures raamatukogus Raamatusõprade Eakate Ühendusena (RSEÜ). Meie innustaja ja abistaja oli Tiina Kohver. Algses nimekirja oli meid 18, mitmed alustajatest on lahkunud taevastele radadele, osa ei saa tervislikel või muudel põhjustel enam üritustest osa võtta ja on asendunud oma vallast pärit uute inimestega. Eakate nimel olen valla Kuukirjas aeg-ajalt meie tegemisi kirjeldanud.

Peale Kõrveküla lasteaia juurdeehituse, basseini ja keldriruumide renoveerimise valmimist saime keldrist kaks ruumi käsitööhuviliste ja eakate kasutusse. Igareedene kohtumine koosneb 1,5-tunnisest ujumisest Päikeseratta lasteaia basseinis ja sellele järgnevast jahtumisest ja kuivamisest lasteaia keldris asuvas kohvikuruumis (köögis), mida jagame MTÜ MIINAGA. Praegu on kohtumised seoses COVID-19 levikuga peatatud.

Enne viimast ujumist saime Meelilt ja Katrinilt meeldiva kutse võtta osa eakate jäätmekoolituse päevast 11.03.20, kus jäätmete sorteerimisest, kogumisest ja veo korraldamisest andis põhjaliku ülevaate Keskkonnaministeeriumi asekanstler Kaupo Heinma. Küsimustele vastasid meie vallavanem Jarno Laur ja valla spetsialistid. Miina rahvas oli katnud suupistete ja jookide laua: oli valida maitsevaid soolaseid ja magusaid ampse ning kohvi, teed ja mahla. Kuigi oleme jõudnud oma kulgemisel 70–80+ ringi, on ikka hea teada, kuidas nii mõnda eluolulist aspekti loodushoidlikult ja säästvalt korraldada. Kuigi meie vanusegrupp on üle elanud teise maailmasõja järgse kitsikuse ja õppinud kõige olemasoleva täieliku ärakasutamise kunsti eluülikoolis, leidub ikkagi veel nippe ja lahendusi, kuidas praeguses olukorras virisemata toime tulla. No nii!

75!!! Noh, ja siis?!!

Elame veel! Kulgeme rõõmsalt edasi. Kes harib põldu, kes karjab lambaid, või tohterdab hinge või parandab hambaid.

Kõike seda meil elus on vaja, et püsida elus ja valitud rajal.

Tuntud tõde:

rääkimine hõbe, vaikimine kuld

on Sinu puhul reegel, kuid kui vaja, paiskub Sinust ka tõetuld.

Nii paika saab nii mõnigi tõde ja edvis-tav ego lähemale sinna, kus muld, kus meie tõeline olemus juurduks ja sirguks nagu võimas hiiepüü.

Tabivere seenioride seltsingu „Lumeroos“ juhatuse vahetus

Maila Valt, seltsingu liige

27. veebruaril toimus Tabivere rahvamas seltsingu „Lumeroos“ järjekordne kokkusaamine.

Rahvas oli pidulikult riides ja heas tujus. Seekord oli meil tähistada kahe liikme 70.a. juubel. Juubilaride Ida ja Tiinu ning teiste osalejate poolt olid lauad rikkalikult ja kaunilt kaetud. Önnitlesime juubilare, maitseime head ja paremat

Esinema oli Madli kutsunud külalised Avinurmest. Tantsurühma „Alima“ kolm toredat daami Aili, Anneli ja Merle, kes esitasid idamaiseid eksootilisi kõhutantse vastavates kostüümides. Publikul ei jäänud muud üle kui ahhetada, et ka erinevas vanuses nn külmad Eesti naised võivad nii temperamentselt esineda. Juubilaridele esitati veel särtsakas mustlants.

Kokkusaamise lõpuks oli kavas üldkoosolek, et ära kuulata seltsingut 16

aastat juhtinud klubi presidendi Viive Aunapi aruanne 2019.a. tegevuste kohta. Oli esinemisi, külaliste vastuvõtmisi, külaskäike teiste eakate ühenduste juurde ja üks pikem suvine ringreis Võrumaale. Viive tänas lilledega meeldiva koostöö eest juhatuse ja klubi liikmeid. Siis aga saabus meie jaoks kõige raskem hetk kus Viive esitas palve klubi presidendi kohalt taandamiseks. Ümber veenda teda polnud võimalik. Asemele sellist pühendumusega inimest leida on sama hea kui võimatu. Toimus temperamentne uue juhatuse valimine, mille tulemusel andis presidendiks olemise nõusoleku Eve Tepaskent. Juhatuse liikmeteks nimetati uuesti Elvi Karus, Ida Kibena, Tiina Käbi ja Jelena Kljutšivskaja ning uueks liikmeks Tiinu Klaos.

Soovime Evele edu, jõudu ja pikka meelt! Ootame tõhusat abi juhatuse liikmetelt. Viivele aga suured tänud tehtud töö eest!

Tartumaa Aasta Ema 2020

Oleme täiesti teistmoodi kevades. Meie kõigi jaoks on see uus kogemus. Samas on ka kõige erilisemas olukorras midagi, mis on püsiv kõigest ja kõigist hoolimata. Tugevad pereväärtused teevad praegu läbi tõelise kullaproovi.

Tartu Maanaiste Liit koostöös Tartumaa Omavalitsuste Liiduga tunnustab tänava **Tartumaa Aasta Ema** kontaktivabalt.

Aktuse asemel toome kandidaatidele lilled ja tänukirja koju

9.mail kl 12-15 (ajal, mil oleks toimunud aktus TÕ aulast).

Avalikkusega jagame videolinki, kus tutvustatakse Tartumaa Aasta Ema kandidaate, jäädvustatud on tunnustussõnad omavalitsuste juhtidelt ja muusikaline tervitus muusikutelt.

Tunnustusvideo avalikustatakse 10. mail 2020 kl 12 avalike veebikanalite kaudu.

Oma kandidaadi saad esitada siit: <https://bit.ly/aastaema2020>

Kuna oludest tingitult valime Tartumaa Aasta Ema sellisel moel esmakordselt, siis on meil kandidaatide esitajatele tänava järgmised soovid:

- Võimalusel juba kandidaati esitades lisada pildimaterjali.
- Sobivad nii fotod kui videod, video võib olla filmitud telefoniga.
- Palume lisada ankeeti kontaktisikuid, kellelt vajadusel lisamaterjali küsida.

Soovime, et 2020. aasta emadepäeva tunnustusvideo saaks võimalikult kaunis kingitus perekonnakroonikasse.

Avalikult vaadatavaks jääb video vähemalt järgmise Tartumaa Aasta Ema konkursi väljakuulutamiseni.

Võtame vastu uue väljakutse ja toome ühiste jõududega ka praegustes oludes esile meie imelised emad!

Tervist ja RÕÕMU kõigile!
Tartu Maanaiste Liidu juhatus



Suhtlus ja üritused on kolinud veebi

Katrin Sisask

Täna elame olukorras, mille olemasolu on küll eksisteerinud meie alateadvuses, kuid selle reaalsuseks saamist on paljud meist peljanud. Füüsilist suhtlust on igapäeva elus äärmiselt vähe, kogu suhtlus ja üritused on kolinud veebi.

Ilmselt mitte keegi meist ei kujutanud ette, et see olukord võib saabuda juba täna, ikka mõtlesime, et kui see juhtub, siis kunagi tulevikus. Ometi olime pikemat aega kimpus probleemiga, et inimesed unustasid üha enam füüsilise suhtluse tähtsust ja kogu suhtlus kippus minema interneti. Seda nii täiskasvanutel kui ka lastel ja noortel.

Vähem kui 10 aastat tagasi pidime kaugemal asuva inimesega suhtlemiseks rääkima temaga tunde telefonis või saatma kirja postiga. Viimasel ajal aga tegime seda üha vähem. Ütlesime, et meil on kiire. Reaalse üksteisesse süvenemise ja suhtlemise asemel panime tee kiire vastuse näiteks Messengeris. Jah, ka see on suhtluse vorm, aga praegu näeme, kui oluline on ikkagi teise inimesega otse suhelda.

Kui veel kuu aega tagasi tabas mind vahel tohutu šokolaadiisu, siis nüüd on see asendunud meeletu sooviga kellegagi rääkida. Kuulda teise inimese häält, olukorras, kus ma teda reaalselt näha või kallistada ei saa.

Seda tunnet ei saa võrrelda ühegi teise tundega, mida olen oma elus kogenud.

Eriolukorras oleme aru saanud, kui oluline on meile perekond ja teise inimese olemasolu. Täna on kergem neil, kellel on mõni perekonnaliige, kellega rääkida. Lapsed, kellel on õed ja vennad, tunnevad end kindlasti paremini, sest neil on vähemalt keegi, kellega aega sisustada ja mängida. Loodan, et me ei unusta sellel raskel ajal suhelda ka nendega, kes elavad üksi.

Kui eriolukord algas ja kõik üritused keelati, kurvastas see paljusid inimesi. Ürituse korraldamiseks ja ettevalmistamiseks kulunud aeg lendas justkui vastu taevast ja inimesed, kes olid üritustele minna plaaninud, pidid neist loobuma. Praegu teame, et eriolukord kehtib vähemalt 1. maini, kui Vabariigi Valitsus teisiti ei otsusta.

Kõik need inimesed üle Eesti, kes siiani on meile üritusi korraldanud ja meelelahutust pakkunud, on olemas ka täna. Kuniks muuseumid on suletud ja üritused ära jäävad, on paljud neist loonud võimalusi nautida üritusi nii hästi kui võimalik veebikeskkonnas. Tänu sellele on paljud sündmused, kunstinäitused ja võistlused osavõtjatele avatud läbi veebi. Kindlasti on üritusi koondavaid lehti veelgi, kuid toaksin välja mõned, mille kohta on info minuni jõudnud.

Kultuuriministeeriumi kodulehelt leiab palju linke, et koduseinte vahel kultuuris pakutavast osa saada. Täiendav loetelu on leitav aadressil:

www.kul.ee/kultuurkodus.

Postimehe kultuuritoimetuse püüab koondada ühte kalendrisse info otseülekande vormis toimuvate kultuuriürituste kohta:

www.kultuur.postimees.ee/6927662/eelseisvad-veebietendused-ja-e-kontserdid.

Lastekaitse Liidu loodud virtuaalne kohtumispaik Märka Last pakub ajaviidet lastele ja noortele, kuid ka täiskasvanutele. Keskkonna üheks formaadiks on ajajoon, mille eesmärgiks on võimaldada laste ja noorte häält ning koondada neile suunatud infot ja tegevusi: www.markalast.ee.

Ühtlasi teen üleskutse – kõik, kellel vähegi võimalik, toetage meie kultuuriasutusi ja inimesi. Kui see olukord ükskord läbi saab, käime rohkem teatris ja kontserditel, puhkame Eesti puhkekeskustes ja sööme meie kohalikku toitu. Aitame ja märkame üksteist nii palju kui võimalik!

Üle-eestiline vanade akende restaureerimisele suunatud kampaania "Vaata vana akent!" kolib veebi!

Elo Lutsepp, SA Eesti Vabaõhumuuseum

Nagu eelmisel aastal, nii ka tänava on Eesti Vabaõhumuuseumi maaarhitektuuri keskus koos Muinsuskaitseametiga korraldamas kampaaniat „Vaata vana akent!“.

Tänavu tuleb aga kõik teisiti. Teist-sugune on ju olnud sellel kevadel kogu meie elu. Kui veel paar kuud tagasi kutsusime kogukondi talgute korras oma vanu aknaid restaureerima, siis nüüd kolime turvaliselt veebi. Nüüd näitavad kogenud meistrid aknarestaureerimist puudutavaid võtteid ja nippe läbi arvutiekraani ehk viime

meistri igasse Eestimaa kodusse!

Meie kampaaniategevuste põhirõhk on suunatud laupäevale, 23. maile. Teeme oma fookuspäeva ülekanded kommenteeritavaks nii, et kohe saab ka küsimusi esitada. Teavituskanaliks saab meie facebook'i leht <https://www.facebook.com/vaatavanaakent>, kust leiab vähemalt nädal varem ka täpse ajakava. Alustame selle tegusa päevaga kell 12.

Ehkki olulisemad tegevused toimuvad 23. mail, oleme oma näpunäidete jagamisega alustanud varakult. Nii võib juba praegu leida facebook'ist



Foto: Elo Lutsepp

Foto ühest tänaseks jäädavalt kadunust aknast

samm-sammult tegevusi oma akna hooldamiseks ja taastamiseks alates selle uurimisest, kahjustuste märkamisest, klaaside ja värvi eemaldamisest jne.

Tasub kõrva taha panna, et igasugune puitaken vajab hoolt, ka päris uus. Meie juhime oma kampaaniaga tähelepanu aga pigem neile vanadele akendele, mis meie kodudele veel ilmet andmas. Kindlasti tekib suuremal osal lugejatest küsimus, et mis me neist akendest siis vaatame. Aknad, mis on paraku ühed kõnekamad detailid hoone juures üldse, jutustavad meile nii hoone kunagisest ehitajast kui ka praegusest omanikust. Ilus aken on proportsioonis kogu hoonega, funktsionaalne ja hästi hooldatud.

Kunagi osavate meistrite poolt valmistatud tiheda ruudu- ja rombijaotusega aknaid on õnneks säilinud veel näiteks üsnagi paljudel verandadel. Nende säilimise on aga taganud meistri poolt õige puidu valik ja edaspidi järjekindel hooldus majaomaniku poolt. Praegustel omanikel pole ka põhjust olnud neid kaasaegsemate vastu välja vahetada, sest verandade puhul on tegu eelkõige ruumidega, kus pole ka lugu, kui aknad kuskilt pisut tuult läbi lasevad.

Kuidas saab algatatud kampaaniale kaasa lüüa juba täna? EVMi maaarhitektuuri keskus ootab pilte nii restaureeritud kui veel restaureerimata vanadest akendest, eriti õpetlik on selline enne-ja-nüüd stiilis fotovalik, aga põnevad oleks ka ideed, mida teha vanade akendega, kui neid tõesti enam oma algses paigas ja funktsioonis kasutada ei saa. On need siis põnevad kasvuhooned või mängumajad, aga miks ka mitte aiapaviljonid või kogu mugandatud mööbliesemeteks.

Kui lugejail on pilte sellistest akendest, siis palun saatke need koos selgitusega meilile elo@evm.ee. Kui ei soovi, ei ole vaja anda täpset aadressi, aga küla või linna täpsusega võiks need andmed ikka olla. Ja palume loomulikult lisada fotograafi nime ning võimalusel ka pildistamise aasta.

Kasutame neid fotosid peamiselt oma artiklites, sotsiaalmeediapostitustes, aga miks mitte ka uurimistöodes ja pole välistatud, et neist võiks valmida ka näitus.

Aknapäeva sündmustega hoiame kõiki huvilisi kursis ka Eesti Vabaõhumuuseumi maaarhitektuuri keskuse uue kodulehe <https://www.maaarhitektuur.ee/> kaudu.

Hoia vana akent!

Palliturniir, mis tõi kokku kõik uued ja vanad tuttavad

Tekst ja foto: Liisa Ehamaa ja Ragne Rõlvov



7. märtsil anti avapauk selleaastasele Lähte kooli vilistlaste pallimängude turniirile, mis tõi kokku mitmekümnest lennust pärit spordihuvilisi. Omavahel võisteldi kolmel spordialal: võrkpall, korvpall ning saalihoki. Parimatele olid ka auhinnad, mille panid välja turniiri sponsorid.

Lähte kooli vilistlaste pallimängude turniir on sündmus, mida oodatakse igal aastal pikisilmi. Ka sellel aastal täitis spordihoone sumina ja paljude inimestega, kes olid tulnud võistlema, kaasa elama ning vanu tuttavaid kaema. Pallimänge jätkus igale maitsele – omavahel võeti mõõtu nii võrkpallis, korvpallis kui ka saalihokis. Turniir sai alguse laupäeva hommikul kell 11, mil jagati võistlejatele viimast infot ning moodustati segameeskonnad.

Esimesel väljakul sai kaasa elada võrkpalluritele, kus sel korral konkureeris omavahel viis võistkonda, millest kaks olid seitsmeliikmelised ning kolm kuueliikmelised. Mängud olid tasavägised, kuid esikoha saavutas võistkond Teele, mille koosseisu kuulusid: Sixten Sepp, Teele Proovel, Kaisa Karjane, Enn Kuslap, Mairi Sild ja Erki Tallmeister, kes teenis ka parima meesmängija auhinna. Parimaks naismängijaks sai Eva-Johanna Võik, kelle meeskond jäi võrkpalli üldarvestuses teisele kohale.

Teisel väljakul võeti mõõtu saalihokis, kus astus võistlustulle neli meeskonda. Kõige rohkem väravaid

lõi võistkond Fred, mille koosseisu kuulusid: Fred Haga, Mihkel Vanamb, Margus Puusepp, Aron Lenžius ja Angeelika Leht, kes pärjati ka parimaks naismängijaks. Parima meesmängija auhinna sai Tanel Lille.

Kolmandal väljakul sai jälgida korvpallimatši, mis pakkus närvikõdi päeva lõpuni. Omavahel võistlesid kolm kuueliikmelist võistkonda. Parima meeskonna koosseisu kuulusid Are Tallmeister, Karl Ots, Mikk Laas, Agu Laas, Kalmer Pihor ja Felix Valdek, kes oli korvpalluritest parim mängija.

Spordikooli direktori Agu Laasile tähendab vilistlaste turniir eelkõige sõpradega aja veetmist. Mehe sõnul on ta turniirist osa võtnud algusaastatest peale ning kui võrrelda aastatetaguseid sporditingimusi viimase ajaga, siis 27 aastaga on muutunud nii mõndagi – juurde on tulnud võistlusväljakuid ning korvpallile on lisandunud võrkpall ja saalihoki. Tema jaoks on äärmiselt oluline see, et turniiri korraldataks edaspidigi, sest see annab võimaluse näha vanu sõpru, tutvuda uute inimestega ning veeta üheskoos kvaliteetsega.

Sellel aastal ei puudunud turniirilt ka sponsorid, kes panid välja auhindu ning toetasid ürituse korraldamist. Turniiri sponsoriteks olid OÜ Same, Rebella, Nivea Eesti AG, Türmerleim, Jungent Estonia OÜ, Lähte Ühisgümnaasium, Tartu vald, Coca Cola ja Karjamõisa lihatööstus. Täname korraldajaid ja võistlejaid meeleoluka päeva eest ning jääme ootama juba järgmist vilistlaste turniiri!

Maarja-Magdaleena Põhikool 340

Kristiina Raja, Maarja-Magdaleena Põhikooli huvijuht

Kui J. V. Veski nimelise Maarja-Magdaleena Põhikooli õpetajad viimaseid kaunistusi kooli juubelipidustusteks paika sättisid, lõi koroonaviirus ootamatu külalisena kõik plaanid pea peale. Vilistlaste kokkutuleku ja kooli aastapäeva tähistamiseni oli jäänud napilt 3 päeva, kui saabus teade: pidu jääb ära! Sünnipäevatorit siiski söömata ei jäänud.

Kuigi olukord muutus iga minutiga, otsustasime kooliperega reedel, 13. märtsil piduliku kontsert-aktuse ikkagi pidada. Kontserdi kava oli ammu paigas ning õpilased selle ladusa toimumise nimel mitmeid päevi proove teinud. Sünnipäevatoritki oli õpilaste soovil seekord tavapärasest uhkem tellitud!

Sünnipäevanädalal toimus muudki põnevad. Meie kooli külastas 7 endist õpilast, kes astusid õpetaja rolli. Külalisõpetajad rääkisid endast ja oma tööst ning juhendasid ka õpilaste tegevusi. Igale klassile oli planeeritud 2 tundi külalisõpetajaga, paraku tuli reedel toimuma pidanud tunnid ära jätta. Külaskäis bussijuht Kairi, kunstnik Eelika, sotsiaalhooldustöötaja Margit, lasteaiasõpetaja Aneka, koolidirektor Rein, klassiõpetaja An-



Foto: Liisi-Triin Siimenson

Maarja-Magdaleena Põhikoolis andsid sünnipäevanädalal tunde vilistlastest külalisõpetajad. Eelika Liping õpetas 5. klassile lapiteki kujundamist

neli ja ettevõtja Neeme. Toimumata jäänud külalistunnid tehakse kindlasti järelle siis, kui tavapärase õppetöö taas käimas on. Kui keegi vilistlastest soovib veel tundi läbi viima tulla, võtke julgelt ühendust!

Õpilased valmistasid paberist öökulle, millele igaüks kirjutas oma õnnesoovi koolile. Soovi-öökullid riputati puukokstele, nii kujundati koridoridesse kaks heade soovide puud. Öökullid jäid nüüd nukralt tühja koolimaja kaunistama.

Esimese korruse seinale koostas ajalooõpetaja ajatelje. Lisaks Maarja-Magdaleena kooliharidusega seotud teabele, leiab sealt infot mujal Eestis ja maailmas toimunu kohta.

Kooliperega peetud kontsert-aktusel toimus lisaks esinemistele ka emakeelepäevale pühendatud omaloo-



Foto: Kaisa Goldberg

Reedese pidupäeva lõpetas uhke juubelitort

mingukonkursi autasustamine. Päeva lõpetas pidulik sünnipäevalõuna.

Vilistlaste kokkutulek lükati edasi järgmisse aastasse. Loodame, et olukord stabiliseerub ja ootamatud külalised meid siis enam ei tülita.

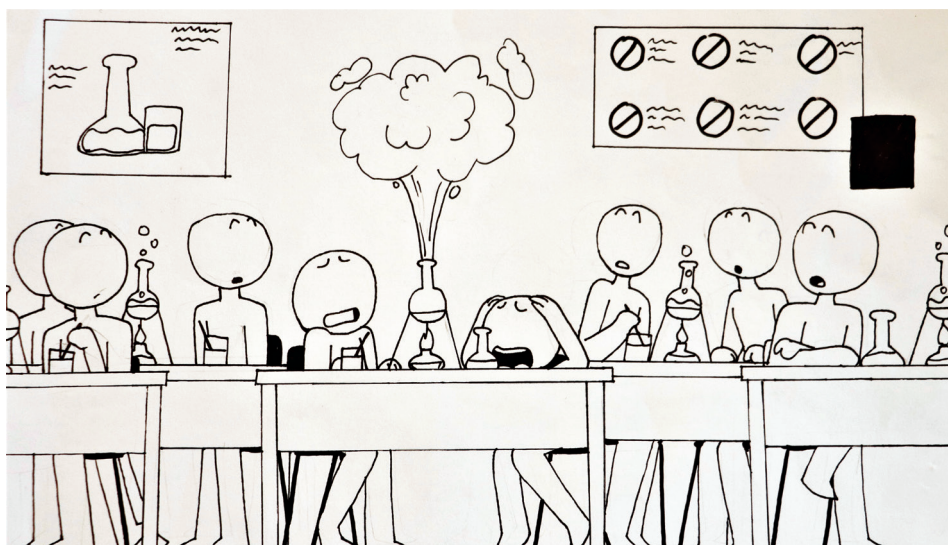
Selgusid „Koolilugude“ parimad

Kristiina Raja, Maarja-Magdaleena Põhikooli huvijuht

Märtsikuus tähistasime emakeelepäeva. Teeme seda ikka esimese eestikeelse luuletaja Kristjan Jaak Petersoni sünnipäeval, 14. märtsil.

Sel aastal korraldas Maarja-Magdaleena Põhikool juba 19. korda emakeelepäeva tähistamiseks õpilaste omaloomingukonkursi. Seekordne konkurss oli pühendatud ka meie kooli 340. aastapäevale ja keeleteadlase J. V. Veski mälestusele ning kandis pealkirja „Koolilood“. Osalema olid oodatud kõik Tartu valla 1.–9. klasside õpilased, kooli aastapäevast tulenevalt seekord ka vilistlased. Traditsiooniliselt toimub parimate autasustamine just emakeelepäeva eel.

Seekordsele konkursile laekus kokku 67 kirjatööd ning 42 kunstitööd.



Avelin Jakovlev „Keemia“. 7.–9. klassi 1. koht ning leidlikult valitud stiili eriauhind.

Peamiselt olid osalejad Maarja-Magdaleena kooli õpilased, kuid töid laekus ka Lääte ja Laeva koolidest. Lisaks olid võistlustules kolme vilistlase kirjatööd.

Kirjatöid hindasid ajakirjanik Riina Mägi, Eesti kirjanduse huviline ja kooli hoolekogu liige Jaanus Rooba, raamatukogu juhataja Heidy Prükk, raamatukogu kauaaegne juhataja Kaie Põdra, endine õpetaja Karin Reino ning kooli vilistlane ja kirjandushuviline Neeme Jõgi. Kunstitöid hindasid kunstnik-kujundajad Riina Tanna ja Artur Tuur, raamatukogu juhataja Heidy Prükk ning kirjakunsti ja ilusat eesti keelt armastav kunstnik Eve Valper.

Õpilaste töid hinnati kolmes vanuseastmes. Omaette hinnati vilistlasi. Kirjatööd olid jagatud luuletusteks ja juttudeks, kunstitöodes võis kasutada erinevaid tehnikaid ning kujutada kõike, mis teema alla mahub.

1.–3. klassi parima luuletuse kirjutas Hadewig Engelhart, parima kunstitöö esitas Elar Nigula.

4.–6. klassi luuletuste kategoorias oli parim Kertu Paljak, juttude esikoha sai Ryan Pardanen ning kunstitööde parimaks tunnistati Miia Liisa Tuvi.

7.–9. klassi parima luuletuse kirjutas Sandra Vahermets, jutu Henri Poolak, kunstitööde parim oli Avelin Jakovlev. Kõik nimetatud õpilased õpivad J. V. Veski nim Maarja-Magdaleena Põhikoolis. Vilistlaste kategoorias hinnati kõrgeimalt Neeme Jõgi tööd „Mälestusi Pihelost“.

4.-6. KLASSI PARIMAKS JUTUKS OSUTUS RAYAN PARDANENI LUGU:

Mulle meeldib maakool

Mina olen üheteistkümnendaastane ja õpin viiendas klassis. Olen kogu aeg elanud maal. Meie kodust koolini on neli kilomeetrit ja kooli sõidame koo-

libussiga. Meil on väga tore bussijuht. Ükskord esimeses klassis läksin vale bussi peale. Kui bussijuht avastas, et mind ei olegi bussis, helistas ta teisele bussijuhtile, tuli mulle järele ja viis mind koju.

Väikestes maakoolides on vähe õpilasi, aga palju sõpru. Siin ei saa jääda märkamatuks ega ära kaduda. Meie kool on avar ja seal on ruumi joosta.

Jõulupeo ajal, kui meie koolis polnud elektrit, tehti jõulusöögid õues välikatlas ja jõulupidu peeti ilma elektrita. Suurtes koolides poleks see võimalik. Kogu meie koolipere pidulik jõululõuna toimus küünlavalgel.

Meie koolis on palju üritusi ja kõiki, kes tahavad, võivad esineda. Näiteks tähistatakse vanavanemate päeva, sõbrapäeva, tüdrukute ja poiste nädalat, õpetajate päeva.

Maakoolis on igal juhul parem kui linnakoolis.

Kuidas edeneb distantsõpe Tartu valla koolides?

Katrin Sisask

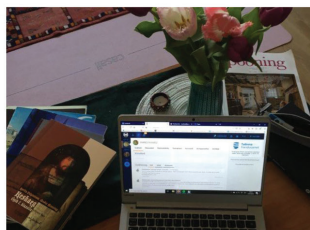
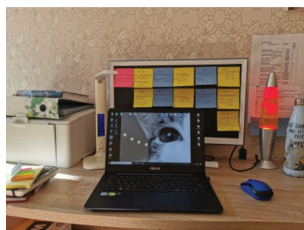
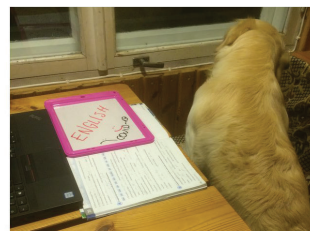
12. märtsil kuulutati Eestis välja eriolukord, mistõttu otsustas Vabariigi Valitsus 13. märtsil õppeasutustes tavapärase õppetöö alates 16. märtsist peatada ja viia see üle distantsõppele. Seepärast pidid kõik Eesti koolid kogu õppetöö ümber korraldama kõigest ühe nädalavahtusega. Samuti tuli õpilastel ja nende vanematel harjuda üleöö enneolematu olukorraga.

9. aprillil teatas Haridus- ja Teadusministeerium, et distantsõpe jätkub vähemalt 15. maini. Kui selleks ajaks peaks COVID-19 epideemia näitama taandumismärke saab õppetöö järk-järgult taastuma hakata.

Põhikooli lõpueksamid tänavu ei toimu ning gümnaasiumi lõpetajad peavad tegema kaks riigieksamit. Sel aastal tuleb ära jätta kõik suuremad üritused, näiteks lõpuekskursioonid ja aktused.

Tartu vallas on viis kooli, neist üks gümnaasium. Kui käimas oli 3. nädal, uurisin, kuidas meie õpetajatel, õpilastel ja lastevanematel distantsõpe läinud on.

Seekord heidame pilgu Laeva Põhikooli ja Lääte Ühisgümnaasiumi tegemistele. Mai Kuukirjas vaatame kuidas on läinud Tabivere, Maarja-Magdaleena ning Kõrveküla Põhikoolidel.



LAEVA PÕHIKOO Nadežda Niklus, Laeva Põhikooli direktor

Kõik see tuli kooliperele väga ootamatult. Tavapärase koolitöö on ümber korraldatud ja õpilased õpivad nüüd õpetajate juhendamisel ja lastevanemate abiga kodudes. Hea, et meie õpilased on õppinud erinevaid digiõppekeskkondi kasutama. Meie ettevalmistus on olnud hea ja seepärast saame suurepäraselt hakkama. Liitklassides õppides on õpilastel väl-

ja kujunenud iseseisvalt töötamise oskused. Oleme ju varemgi koolis läbi viinud e-õppe päevi.

Kodusõppe vormid on erinevad ja seepärast kipub õpetajate töökoormus võrreldes tavaliste koolipäevadega suurenema. Meie täiskoormusega õpetaja tööpäev algab nüüd palju varem kui tavaliselt ja lõpeb alles hilistel õhtutundidel. Nii nagu õpilasedki peavad tegema oma päevakava, on seda oskuslikult teinud ka õpetajad.

Laeva Põhikooli õpetajate kodukontorid

Üks õpetajatest kirjeldab oma tööpäeva nii: „Töönädal jaguneb kaheks: ettevalmistus- ning tunnipäevadeks. Ettevalmistuspäeval tegelen enamasti hommikust pärastlõunani sobivate materjalide ja ülesannete ettevalmistamisega (otsin artikleid, raamatulõike, videomaterjali), koostan küsimusi, juhendeid ja ülesandeid; päev lõpeb ülesannete e-kooli postitamisega.

Koolipäevadel olen hommikust saati arvutivalves: vastan õpilaste jooksvatele küsimustele nii meili kui ka e-kooli teel, annan vajadusel lisajuhiseid; saabuvad lahendatud ülesanded vaatan üle, annan tagasisidet, soovitusi parandusteks ja täiendamiseks ning ka lihtsalt julgustavaid sõnu.“

Õpetajad nimetavad suurimaks väljakutseks endale tundmatute õpikeskkondade selgestegemist ja õpilastele põnevate õpiülesannete koostamist. Meie kooli õpetajad kasutavad koduõppe läbiviimiseks väga erinevaid digiõppe keskkondi. Enim on kasutusel digiõpikud, Foxcademy digikeskkond, Õpiveeb, Quizizz, Padlet, e-koolikott, Taskutark. Veebitunde viiakse läbi Hangoutsi ja Google Meeti kasutades. Omavahel suheldakse veel e-kooli, e-posti ja Facebooki teel. Palju uut omandatakse Youtube'i kaudu. Õpetamise juures meeldib õpetajatele, et kodus saab töötada omas tempos ja pühendada rohkem aega õpilase individuaalsele juhendamisele.

Õppe korraldamine sõltub paljuski õppeainest ja klassist, kus õpilased õpivad. Kindlasti vajavad algklasside õpilased lapsevanema abi rohkem, vanemates klassides on suurem osa materjali internetis saadaval. Edukas edasijõudmine koolis sõltub kolmest osapoolast: õpilasest, õpetajast ja lapsevanemast. Lastevanemate abi ja toetus õpilastele on väga vajalik. Koostöö õpilaste ja kodudega on palju tihedam kui varem. Lastevanematega suheldakse internetivestlustes ja telefonitsi iga päev. Õpetajad kiidavad koostööd ja suhtlust lastevanematega. Vanematele meeldib, et lastele on antud võimalus õppida omas tempos ja ülesannete täitmiseks antakse piisavalt aega. Õpetajad on kiirelt kättesaadavad ning kohati on isegi suhted õpetajate ja õpilaste vahel soojemaks ja toetavamaks läinud. Praegune olukord annab õpilastele võimaluse iseseisvuda ja oma aega paremini planeerima õppida. Mitmed kiidavad õpetajate vaeva ja häid õpikeskkondi. Õpetajad arvestavad lastevanemate soovitude ja ettepanekutega.

Koos on jõutud arusaamisele, et ka kodus saab väga edukalt lapsi õpetada. Vaja on ainult tahtmist ja loovust.

Õpilased on distantsõppes põhiliselt välja toonud paindlikkuse ülesannete lahendamise osas. Nad saavad asju teha omas tempos ja rahulikult. Mitmed õpilased väärtustavad hom-

mikul kaua magamist ja kojujäämise võimalust. Meeldib ka, et tundide läbiviimiseks kasutatakse erinevaid meetodeid. Mõne jaoks on distantsõpe lihtsam ning vajadusel saab endale sobival ajal pausi teha ja puhata. Õpilastele meeldivad ka videotunnid, mida tavalisel kooliajal ei kasutatud.

Meie õpilased on omandanud vajalikud digipädevused ja saavad edukalt õppekava täidetud.

Nagu õpilased, nii igatsevad ka õpetajad koolikeskkonnas õpilaste ja teiste õpetajatega iga päev vahetult suhtlemist.

Õpetajate soovitus lapsevanematele on, et lubage oma lapsel ülesandeid iseseisvalt sooritada, sest mitme õpilase puhul on näha, et lapsevanem lahendab õppeülesandeid oma lapsega koos ja ei lase lapsel eksida. Kui laps ei eksi, siis ei toimu ka tegelikult õppimist ning teadmiste kinnistamist. Praegu on lastel suurepärane aeg õppida ise oma tööd planeerima ja selle eest vastutama – laske neil ise teha, julgustage, usaldage ja kiitke oma last ning vajaduse korral võtke ühendust õpetajaga.

Meie kooli õpetajad on väga töökad, õppimisaltid, head kohanejad ning väga digipädevad. Nad saavad uues olukorras suurepäraselt hakkama. Tunnustame neid selle eest! Jõudu, jaksu ja kodus püsimist, head õpilased, õpetajad ja lapsevanemad! Olgem terved!

LÄHTE ÜHISGÜMNAASIUM

Üllar Loks,

Lähte Ühisgümnaasiumi direktor

Lähte Ühisgümnaasiumi kolme nädala kogemuse näitel võib nentida, et kooli saab distantsõppe meetodil pidada küll ja päris edukalt. Uus rutiin on tekkinud. Valdav osa õpilasi on väga tublid. Lastevanemad on tõsiselt toeks. Kõik pingutavad, probleeme on üksikutel.

Meil algas distantsõpe päeva võrra varem, kui tuli teade ootamatust haigestumisest raamatukogus. Seepärast ei jäänud meile üldse ettevalmistusaega. Kuna Stuudium ja muud digikeskkonnad olid õpetajatel ja lastel ka varem kasutusel, siis peale paaripäevast segadust hakkas kõik toimima. Korra nädalas saadame õpetajatele, õpilastele ja lastevanematele suuniseid. Kaks korda nädalas toimuvad juhtkonna videokoosolekud ja korra nädalas iga kooliastme videoõppenõukogud. Saame Zoomi keskkonnas üksteist näha ja koos probleeme arutada. Videotunnid Zoomi keskkonnas on ka osa enamiku õpilaste argipäevast.

Oluline on suhtlemine nii kirja teel kui ka ekraanide taga. Videosillad on väga head aruteluks. Kui näed ja kuuled inimest, siis tajud paremini teda, tema muret ja emotsiooni. Ka õpilas-

tel ja õpetajatel on väga oluline niiviisi kohtuda.

Nende nädalate jooksul on muutunud oluliseks üsna lihtsad asjad: mõtle iga oma sõnum põhjalikult läbi, väljenda seda lühidalt ja selgelt, ole empaatiline ja positiivne. Tekkinud olukord on kõigile uus ja omajagu ebamugav. Heast sõnast ja toetavast suhtumisest on iga pool kasu.

Igatsen seda sooja tunnet, mis tekkis kui lapsed hommikuti tervitasid: mõned vaikselt ja häbelikult, aga enamus ikka kõlava häälega ja silma vaadates. Minu jaoks on nad olulised inimesed ka praegu. Loodan, et kõik jäävad terveks ning millalgi saame tavakooliga jätkata.

KUIDAS SAAVAD HAKKAMA ÕPETAJAD?

Triinu Jõesaar,

Lähte Ühisgümnaasiumi matemaatika ja inglise keele õpetaja

Esimene nädal oli kindlasti kõige raskem, tekkis väga palju probleeme ja küsimusi. Järk-järgult aga töötasid nii kooli juhtkond kui ka õpetajad välja süsteemi, kuidas koduõpet toetada, ning nüüdseks on ka õppetöö palju sujuvam. Kõik on uue olukorraga harjunud ja võib öelda, et selle korraldamine on läinud hästi.

Kõige suurem väljakutse on olnud sobilike lahenduste leidmine koduõppe läbi viimiseks. Erinevaid veebikeskkondi, mida töös kasutada, on palju ning iga keskkonnal omad plussid ja miinused. Valitud lahendus peab ju sobima nii lastele, lastevanematele kui ka õpetajale endale. Arvesse tuli võtta ka laste valmisolekut ja võimalusi. Kuna töotan ka algklassidega, tuli mõelda, kui suures mahus üldse veebipõhist õpet õpilastele anda.

Töötasin välja esmased lahendused, mille esitasin lastele. Küsisin lastelt ja lastevanematelt peale esimesi koduõppe päevi tagasisidet. Tuleb tunnistada, et pidin oma tööd ka ümber organiseerima. Selgus, et kõik veebilahendused polegi alati õppimise toetamiseks kõige efektiivsed.

Koduõppega tekkinud muutus on olnud kiire ja suur. Oluline on säilitada rahu ja mõista, et iga probleem on lahendatav. Koduõpe on väljakutse kõigile, nii õpetajatele, õpilastele kui ka lastevanematele. Tuleb mõista, et kõigil on raske. Raskustest saame üle aga koostööd tehes. Meil kõigil on üks eesmärk, selleni jõuame siis, kui suhtume üksteisesse lugupidavalt ja sõbralikult. Kui on abi vaja (ole sa õpilane, lapsevanem või õpetaja), siis julge küsida.

Kuigi õppetöö toimub veebis sujuvalt ja tihti näeme lapsi ka videos on minu päevast kadunud mitmed soojad kallistused pisikestelt koolilastelt ja elulised diskussioonid suurte õpilastega. Täna ses olukorras peame läbi raskuste tähtede poole pöördlema.

Henri Käärrik, Lähte Ühisgümnaasiumi muusikaõpetaja, klassijuhataja ja dirigent

Väga oluline on jälgida, et koduõppele kuluv aeg ei ületaks tavalist tunniaega, 45 minutit. Tagasisidest tundub, et meie õpilaste jaoks on maht piisav ja need, kes teevad, saavad kenasti ülesannetega hakkama.

Raskem on õpilastel, kelle peres on veel kooliealisi lapsi. Võib tekkida olukord, kus tehnilisi vahendeid ei jätku. Nendele peredele on kool jaganud lisaarvuteid ja tahvleid, et olukorda leevendada.

Meil on kokkulepitud ajad, millal tuleb õpilastele ülesandeid anda, ja selleks kasutame keskkonda Stuudium. Minul muusikaõpetajana on kõikide klassidega tund nädalas ja seega ma olen andnud ka ülesannete täitmiseks nädala. Peamiseks abivahendiks on virtuaalne õpikute keskkond Opiq, mis on tekkinud kriisi tõttu hetkel koolidele vabalt kasutatav.

lapsevanemad on olnud mõistvad ja saavad olukorra tõsidusest aru. Mõned lapsed on lausa väitnud, et õpivad koduõppe käigus rohkem kui tundides. Eks see ole individuaalne. Olen aru saanud, et vabads valida enda töö tegemise aega ja kohta on aeg-ajalt päris mõnus ja hea!

Võib-olla hakkab nii mõnigi inimene selles olukorras rohkem väärtustama aega iseendale ja nägema ka seda, et raskete olukordade lahendamiseks on oluline koostööd teha. Ühtlasi on need nädalad mulle näidanud, et meie riik saab ikka uhkusega end e-riigiks nimetada, sest koduõppe e-lahendused õigustavad ennast ja õppetöö toimib meie koolis kenasti.

Olen siiski seda meelt, et näiteks muusikas on füüsilised tunnid päris olulisel kohal, sest laulude õppimine läbi interneti on parajalt raske ülesanne. Olen positiivselt üllatunud, et kaugõppe meetod nii kenasti toimima on hakanud. E-õppepäevi on meil varemgi olnud, kuid ühe päevaga ei näe, kas selline meetod on jätkusuutlik. Kuid hetkel näib, et see on võimalik.

MIDA ARVAVAD ÕPILASED?

Teele Lill, Lähte Ühisgümnaasiumi 9. klassi õpilane

Olen koduõppega suhteliselt hästi hakkama saanud, jõuan kõik ilusti õigeks ajaks valmis. Tavaliselt ärkan kell 8 ja kell 9 hakkam õppima. Koolitööga tegelen kuni kolmeni ja vahel jätkan õhtul. Lisaks õppetööle teen trenni.

Kõige raskem on leida motivatsiooni õppimiseks. Selleks hakkasin otsima koduõppe positiivseid külgi. Näiteks saan ise valida, millises järjekorras asju teen ja planeerida oma päevakoormust sellest lähtuvalt. Kui alustad õppimist kohe hommikul, siis on õhtul rohkem vaba aega niisama olemiseks. Samuti olen aru saanud, et koolis on palju lihtsam käia kui kodus õppida.

Ma igatsen tavapärase koolielu juures kõike, aga kõige rohkem seda, et õpetajad mind reaalselt juhendaksid. Kokkuvõtteks ütlesin, et mis ei tapa, teeb tugevaks ja raskused on selleks, et neid ületada.

Andreas Võik, Lähte Ühisgümnaasiumi 11. klassi õpilane

Distantsõpe on uus olukord nii õpilastele kui ka õpetajatele ja seega oleneb palju nendevahelistest kokkulepetest. Meil on kokkulepe, et kõik nädala ülesanded antakse nädala alguses kätte, sest nii on palju lihtsam ülesannetega kursis püsida ja nii ei ole tõesti viga õppida.

Tavalisel koduõppe päeval magan ma loomulikult kauem kui muidu koolipäeval. Ärgates vaatan üle päeva ülesanded, otsustan, mis järjekorras neid lahendan, ja asun omas tempos nende kallale. Kui mõnel õpetajal on kindlal kellaaajal videotund plaanitud, siis arvestan sellega. Ülesanded ei ole üldiselt väga mahukad ja nende lahendamine ei võta mul kauem kui 2–3 tundi päevas.

Kõige raskem on olnud koolitöösse süveneda. Kodus õppides hajub paraku tähelepanu palju kergemini ja leian end tihti õppimise asemel hoopis sõpradega internetis suhtlemas või mõningaid koduseid tegevusi teemas. Parim oleks õppimiseks teist tuba kasutada, kus poleks ühtegi teist segavat faktorit ja oleks lihtsam töösse süveneda.

Kõige tähtsam on õppimist mitte käest lasta. Praeguses tohutus infotulvas kuhjuvad tegemata asjad kiiremini kui võiks arvata ja väga järsku võib tekkida olukord, kus motivatsioon edasilükatud ülesannete hulka vaadates hävib.

Igatsen veidi koolirutiini, vara ärkamist ja peale pikka päeva koju jõudmise rõõmu. Täna ses olukorras peame mõtlema, et kes teeb, see jõuab.

Hendrik Visk, Lähte Ühisgümnaasiumi 5. klassi õpilane

Olen hästi hakkama saanud, ainult algus vajas harjumist. Ärkan kell 9, siis lähen õpin kõik kohe ära ja siis söön. Kell 12 teen ära jooksu ja peale seda ongi päev vaba. Õppimisele läheb olenevalt päevast 1–2,5 tundi. Koduõppe olen õppinud oma aega planeerima. Soovitan teha õppimise kohe

hommikul ära, siis on endal lihtsam.

Tahaks kooli tagasi, sest seal on vajadusel õpetajalt lihtsam abi küsida. Igatsen ka sõpradega rääkimist. Kui oled koolis, siis ei saa arugi, et enamiku ajast räägid sa ju sõpradega ja kodus on ka igav ainult oma perega rääkida.

KUIDAS LÄHEB LAPSEVANEMATEL?

Janika Lill,

3., 6., 8. ja 9. klassi õpilaste ema

Julgen arvata, et oleme päris hästi hakkama saanud. Kõige raskem oligi esimene nädal, siis oli segadust ikka päris palju, sest koduõppega kaela kuhjunud kohustused tekitasid esialgu suuri pingeid nii lastes kui ka meis, vanemates.

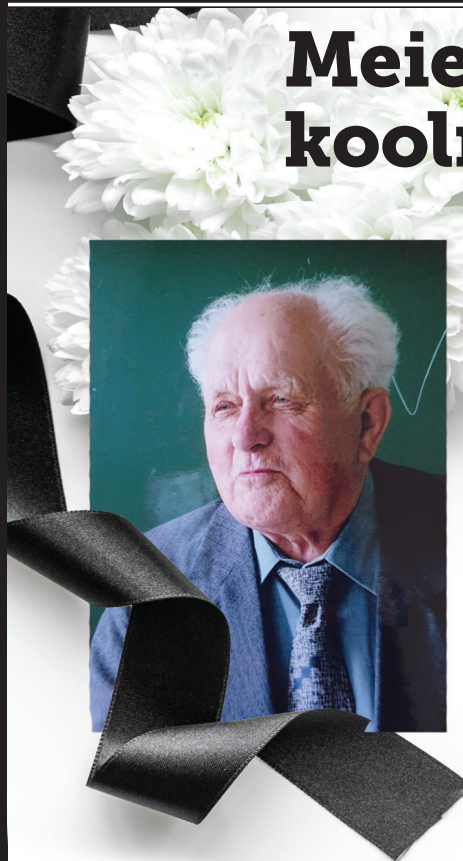
Arvestades seda, et meie peres on koduõppe korraga neli koolilast, siis on meil kaasaga laste õpetamise osas juures üsna märkimisväärne lisa koormus. Õnneks on meil paigas päevakava, millest lapsed kenasti kinni peavad. Kella üheksaks peab olema hommikusöök söödud, et saaks koolitöödega tegelema hakata. Enamasti kella kolmeks on kõigil oma asjad tehtud, kuid on ka päevi, kus õppimisega jõutakse lõpusirgele alles hilistel õhtutundidel, aga need on tõesti erandjuhud.

Abikaasaga leppisime kokku, et kõik reaalsed on tema asi lastele selgeks teha ja minu jagu siis muud ained. Tuleb tunnistada, et on asju, millest midagi ei mäleta ja on ka asju, millest nagu polekski kuulnud. Seega pole meie peres tavatu seegi olukord, et Teet (abikaasa) istub mitmeid tunde laua taga ja teeb uue õppematerjali esmalt endale selgeks ja alles siis hakkab omandatud teadmisi lastele edasi andma. Mina pidin endale ühel hetkel isegi seda tunnistama, et 8. klassi eesti keel käib mulle üle jõu ja ma ei oskagi oma last aidata. Aga õpetaja tuli kenasti appi ja saatis mulle lihtsajalt ning loogiliselt lahti kirjutatud juhised, mis aitasid ununenud asjad meelde tuletada.

Tegelikult on lapsed tublimad ja kohusetundlikumad kui oleks võinud arvata. Ma näen järjest enam, kuidas õpetajate positiivne tagasiside innustab lapsi veel rohkem pingutama.

Meie oleme kolme koduõppe nädalaga jõudnud sellisesse seisu, et asi on hästi toimima saanud ja perekonnana oleme veelgi rohkem kokku kasvanud. Võtame seda aega mitte kui karistust, vaid kui võimalust. Raskused tulevad meie teele kindlatel põhjustel ja kõik, mis ei tapa, teeb tugevamaks. Usun, et läbi selle kogemuse saavad meist kõigist palju paremad inimesed ja asjadele, mis varem tundusid iseeneest mõistetavad, omistatakse uued väärtushinnangud.

Meie seast lahkus legendaarne koolmeister Endel Nassar



Teksti koostas Katrin Sisask,
fotod: erakogu

18. märtsil lahkus meie seast 95 aastase armastatud koolmeister Endel Nassar. Ta oli kauaaegne matemaatikaõpetaja Lähte koolis. Teda võis silmata pea igal koolipäeval koolimajas liikumas ka peale pensionile jäämist. Ikka oli tal jagada tarkuseteri nii tänastele koolilastele kui ka õpetajatele.

Endel Nassar sündis 1925. aastal ja veetis lapsepõlve, ning kooliaja Võrumaal. Peres sirgus peale tema 2 vanemat venda ja noorem õde. Endli lapsepõlvkodus oli haridus hinnas, ta isa oli õpetatud mees, kes valdas keeli, oli ühiskondlikult aktiivne ja kasutas talu pidamisel uusimaid sellealaseid teadmisi. Endlit maatöö eriti ei huvitanud ja talle - nagu ka õele ja nooremale vennale olid hariduse omandamiseks teed lahti. Kahjuks aga algas sõda ja tema koolitee osutus vaevarikaks ning lünklikuks. Sellest hoolimata ei andnud ta alla ja omandas ülikooli hariduse.

1943. aastal mobiliseeriti Endel saksa sõjaväkke ja kool jäi tal lõpetamata. Paljude sekelduste tulemusel arreteeriti ta 1944. aastal punaväelaste valveposti poolt. Sealt viidi Endel nõukogude sõjaväekomissariaati, kus ta määrati stroipatti e ehituspataljoni.

Isa palvel lubati noormeest vahelduva eduga teenistusest tulla appi põllutöödele koju.

Tänu töökohale oli tal võimalik õhtuses vahetuses käia koolis ning 1946. a lõpetas Endel Võrumaa Rahvahariduse Seltsi Gümnaasiumi. 21-aastaselt sai Endlist 7-klassilise Kooraste kooli õpetaja, kes õpetas segaklassides nii nooremaid, kui ka enda vanuseid õppureid. Anda tuli kõiki õppeaineid: matemaatikat, ajalugu, eesti keelt ja isegi laulmist. Õpetajana töötas Endel aasta, peale mida läks ülikooli füüsikateaduskonda õppima.

1949. aastaks olid Endli vanemad kulakuteks tembeldatud ning Siberisse küüditatud. Korduvalt käis julgeolek Endlit otsimas, et sundida teda KGB-ga koostööle. Seetõttu tuli tal pidevalt vahetada elu- ja töökohti.

Esimest korda tuldi teda otsima Ülikooli õpingute kolmandal aastal. Kartus kordusvisiidi ees oli suur ja noormees jättis ülikooli pooleli ning suundus Kiviõlli, kus alustas tööd esmalt kaevurina ja seejärel elektrikuna. Veel töötas ta aastate jooksul Kurtina sovhoosis ajutise ehitustöölisena, Pärnumaal metsapunktis, Kadrina kandis Undla mõisasaartellil Mineeraal, hilisemas keemiatööstuses Flora tsehhis valmistades filmilintidest liimi, töötades pesupulbri liinil, ning keetes kingakreemi.

1958. aastal tundis ta, et peab jätkama õpinguid Tartu Ülikoolis. 33-aastane Endel asus ülikooli kõrvalt Holdre kooli Valgamaal, kus ta sai lõpuks teha oma meelistööd, õpetada matemaatikat. Ülikooli saamine ja seal püsimine oli väga raske. Õpingute alguses oli kursusel kümme tüdengit, kellest enamik lahkus pärast esimest semestrit ning lõpudiplomini jõudis lisaks Endlile vaid üks.

1961. aastal läks Endel lühikeseks ajaks õpetajaks Rõngu kooli. Sealt edasi suundus ta 1965. aastal esialgu tööle Elva Keskkooli, kus aga ta ametit ei saanudki alustada, kuna selgus et tööd pakuti vaid poole kohaga. Nüüd seadis Endel sammud otsustavalt Lähte Keskkooli poole.

Peagi selgus tõsiasi, et õpilaste distsipliiniga olid Lähel lood kehvad. Õpilastel puudus õpimotivatsioon ning kodutööd olid alatasa tegemata. See tegi noorele õpetajatele meelehärmi.

Endel mõtles, et Lähte kooli ta küll edasi ei jää.

Kuna Endlil oli käsil ülikooli lõpetamine ja seetõttu sai ta Lähte koolist õppepuhkuse, siis peale ülikooli lõpetamist ei lubanud südametunnistus tal Lähelt lahkuda. Endel otsustas, et püüab vähemalt ühe aasta veel Lähel vastu pidada.

Paraku ei paranenud Endli hinnangul olukord koolis üldse. Peamiseks põhjuseks peidas Endel õppeedukuse protsendi ületähtsustamist. Muutused tulid, kui Lähte kooli toona-ne direktor Arvet Ansper viis sisse uuendusliku idee seada sisse ainekabinnettide süsteemi.

Elu läks nii, et Lähelt Endel ei lahkunudki. Ühest aastast sai lõpuks 21 aastat õpetaja tööd ja elu Lähel. Endel oli õpetaja kes keeldus põhimõtteliselt väheste oskustega õpilastele kergekäeliselt positiivset hinnet välja panemast. Kui ikka ei tea ja ei oska, on hindeks 2. Parema hinde saamiseks tuleb lihtsalt õppida, arvas ta. Tänu sellele teenis ta paljudel juhtudel kooliõpilaste hulgas välja kurja õpetaja tiitli ning vahetevahel tuli üle elada trotsi täis õpilaste krutskeid. Kuid oma põhimõtetele jäi ta kindlaks.

1986. a jäi Endel pensionile. Ent side kooliga ei katkenud. Toimeka pensionärina leidis Endel oma kutsumuse koduõpetajana. Õpetajatel oli hea suunata eraviisilist abi vajavaid õpilasi Endli juurde eratundidesse, elas ta ju koolimaja kõrval.

Eraviisilise kannatliku juhendamise toel saavutasid tema juurest abi saavad õpilased lõpuks edu ning võisid peagi klassis koos teistega võrdsetel alustel jätkata.

Kunagi hõikas üks koduõppes aidatud õpilane bussipeatuses juba kauget oma eraõpetajale: "Nüüd on mul matemaatika "viis"!". Selliste õpilaste abistamiseks oli Endel valmis "nahast välja pugema". Suurimaks tänuks pidas Endel seda, kui mõnda aega õpiraskustes vaevelnud lapsel ühtäkki silmad särada löid ja ta õpetajana nägi, et nüüd käis "klõps" ja nüüd ometi saab ta asjast aru.

Poisipõlvest kuni sinnamaani, kus tervis lubas, oli Endel kirglik kalamees. Ikka suundus ta pinge maاندamiseks Saadjärvele paadiga kala püüdma. Veel meeldis talle male-



Uhke kalamees suure saagiga

mäng. Pensionipõlveski juhendas ta koolis maleringi ja muretses, et lapsed ei saanud peale kooli enam huviringis tegutseda, kuna bussiliiklus oli hõredaks jäänud.

Pikemaid pajatusi Endel Nassari elust saad lugeda 2015 aasta aprilli - juuni Kuukirjadest nr 205-207.

Kuukirja toimetuse avaldab kaastunnet Endel Nassari lähedastele.

LÄHTE ÜHISGÜMNAASIUMI DIREKTOR ÜLLAR LOKS ENDEL NASSARIST:

„Endel oli Lähte kooli maskott, kontrolör ja hingehoidja ühes isikus. Tark, empaatiline ja uudishimulik mees. Tundis alati kõige ja kõigi vastu huvi. Kui tuli uus inimene majja siis esimesel võimalusel tegi Endel temaga tutvust. Õppis tema nime ära ja andis oma humoorikal moel tuleviku asjus nõu. Ühtlasi jagas mõne killu oma juhtumiste karikas. Endel nautis suhtlemist, tema hing jäi alati nooreks.“



TURVALISUS

Piirkonnapolitseinik Kadri Ala: „Reeglid on meie kaitseks, mitte piiramiseks!“

Kadri Ala, Tartu valla piirkonnapolitseinik

Vabariigi Valitsus kuulutas 12. märtsil välja eriolukorra, et tõkestada koroonaviiruse levikut Eestis. Eriolukorra meetmed muudavad suure osa Eesti inimeste elukorraldust.

Alates 17.märtsil kehtestatud ajuti-sest piirikontrollist peavad Eestisse saabujad jääma kaheks nädalaks isolatsioonini. Täna (01.04.2020) seisuga on kodus olemise kohustus Tartu vallas 54 inimesel.

Politsei on alates 25. märtsist kontrollinud, kas Eestisse saabumisel kodus olema kohustatud inimesed täidavad liikumispiirangut korrektelt. 28. märtsist oleme Terviseametilt saadud andmete põhjal kontrollinud ka koroonaviirusesse nakatunud inimeste kodus viibimise kohustust.

30. märtsi seisuga on politsei teinud Tartu vallas 54 kõnet kodus olemise kohustusega inimestele.

Kui inimest pole õnnestunud telefonitsi tabada või tekib kahtlus tema kodus viibimise suhtes, teeme talle kodukülastuse. 30. märtsi seisuga on politsei teinud Tartu vallas 6 kodukülastust.

On hea tõdeda, et enamik Tartu valla inimesi on mõistnud, miks on enda ja teiste tervise hoidmiseks vaja piirangutest kinni pidada. Politsei võtab kodus olemise kohustuse kontrolli elude päästmiseks, sest nii aitame kaasa viiruse leviku peatamisele.

Kui inimene ei täida kodus viibimise kohustust, on politseiametnikul võimalik teha talle kirjalik ettekirjutus, mille mittetäitmisel saab määrata sunniraha kuni 2000 eurot.

Noorsoopolitseinik Kadri Urbi hinnang olukorrale: „eriolukorra tingimustes on Tartu valla noored olnud senini mõistvad ja arusaajad. Ei ole olnud erilisi konfliktsituatsioone ja



*Foto: Kadri Urb
Tartu valla piirkonnapolitseinik Kadri Ala
kinnitamas infoplakateid*

vääriti mõistmisi. Siiski panen kõigile - vanusest sõltumata - südamele, et eriolukorra nõuetest kinnipidamine on kiireim viis eriolukorra lõppemiseni. Noorsoopolitseinikuna näen võimalikku ohtu selles, et inimesed minetavad ohutunde ja hakatakse reeglite ja kokkulepetest erinevatel viisidel mööda hiilima, tunnetatakse keelatud vilja magusust. Et seda ei juhtuks, on igaühe panus oluline ja vajalik.“

Prügi põletamine lõkkes on keelatud

Katrin Sisask ja Tartu valla keskkonnaspetsialist Kadi Kukk

Kevad on aeg, mil tehakse suurpuhastust nii kodus kui ka aias. Selle käigus tekib paljudel mõte, et kõik mida enam vaja pole tuleks põletada lõkkes. Kõik, mis ei ole puit ega paber on põletamisel ohtlik sulle endale, kõigile su lähedastele ja ka loodusele. Sellise prügi põletamine lõkkes on keelatud.

Kui nüüd toetuda väitele, et põlvkondade vältel on alati prügi lõkkes põletatud, siis jah, see tõesti on nii. Aga veel kümnekond aastat tagasi olid jäätmed hoopis teistsugused. Näiteks poest ostetud vorst pakiti siis paberisse, täna aga plastikusse. Enamus täna tekkivast prügist ongi palstik.

Jäätmed nagu vana mööbel, plastikust anumad, vanarehvid, töödeldud puit ja muud sellised asjad tuleb anda üle jäätmejaama või vastava õigusega jäätmeveo ettevõttele. Jäätmete põletamisel lõkkes ei tõuse temperatuur piisavale tasemele, et hävitada ohtlikke aineid ja seega eraldub õhku väga mürgiseid ja tervisele kahjulikke saasteaineid. Sellisel juhul satub õhku nii lõkke süütaja kui ka lähimad naabrid ning õhust langevad saasteained ladestuvad pinnasesse, mürgitades maapinna, milles soovime toitu kasvatada. Seega ei pruugi jäätmete põletamisel eralduvatest saasteainetest tingitud tervisehädad avalduda lähiajal, vaid need kulmineeruvad aastate jooksul.

Aia- ja haljastujäätmed kokku koguda ning kõige mõistlikum kodustes tingimustes on kõige mõistlikum kodustes tingimustes kompostida – nii on mõjud keskkonnale kõige väiksemad, ära jääb nii transport kompostimisplatsile kui ka sealt tagasi aeda või põllule. Kui kompostimise võimalust ei ole, tuleb aia- ja haljastujäätmed viia jäätmejaama. Tartu valla elanikud saavad oma aia- ja haljastusjäätmed viia ka Maramaa külas tegutsevasse

Fasetra OÜ kompostimisplatsile. Lisaks on sügiseti korraldatud eelkõige just puulehtede kogumiseks kogumisringe.

Lõkke tegemist Tartu vallas reguleerib nii jäätmehoolduseeskiri kui ka heakorraeskiri.

Arvestada tuleb, et jäätmete põletamine väljaspool selleks ettenähtud kohti on keelatud. Küttekoldes võib põletada ainult immutamata ja värvimata puitu ning kiletamata paberit või kartongi. Paberi ja kartongi puhul tuleb eelistada nende taaskasutamist põletamisele.

Aia- ja pargijäätmete põletamine on lubatud hajaasustusega aladel jäätmevaldaja kinnistu piires tuulevaikse ilmaga naabreid mittehäirival viisil. Üle ühemeetrise läbimõõduga tule tegemisel peab lõkkekoht paiknema vähemalt 15 meetri kaugusel mis tahes hoonest või põlevmaterjali lahtisest hoiukohast. Avalikul üritusel lõkke tegemisel tuleb kooskõlastada lõkkekohta asukoha valik ja vajalikud tuleohutust tagavad meetmed asukohajärgse Päästeametiga.

Lõkke tegemisel tuleb arvestada tuule tugevust ja suunda ning lõkkease ümbritseda mittesüttiva pinnasega. Lõkke tegemisel on oluline jälgida, et lõkkest ei saaks alguse kulupõleng. Lõkke tegemisel tuleb veenduda, et tekkiv suits ei häiriks teisi inimesi ega liiklust.

Täpsem info, kuhu ja mis tingimustel erinevad jäätmed viia, on leitav nii Tartu valla kodulehel kui ka veebilehel kuhuviaa.ee. Samuti soovitame tutvuda Keskkonnaministeeriumi kodulehel rubriigiga „Säästad või saastad?“

Eelmises Kuukirjas rääkisime pakendikoti teenusest.

Lugeja saadetud küsimustele vastab Tartu valla keskkonnaspetsialist Kadi Kukk:

kas klaastaralt tuleb eemaldada plastikosad? Taralt ei ole vaja midagi eemalda, kõik läheb pakendisse.

kas pakikohupiima alumiiniumist paberi osa on pakendijääde? Jah, ka see on pakendi osa.

kas kommipaberid on pakend? Jah

kas pakend, milles on nii pappi kui ka plastikut, on pakend või paberijääde (mänguasja pakendid)? Pakend

kas alumiiniumfoolium on pakendijääde? Oleneb, kui see on pakendiosa, siis on see pakendijääde.

Ehk siis lühidalt kokku võttes – kui osta kaupa ja see kaup on pakendatud siis kõik see, millesse kaup on pakendatud, ongi pakend. Selle pakendi eest on kaupmees juba käitlustus maksnud. **Kui kahtled**, kuidas sorteerida, siis otsi infot või pane prügi olemajäätmete kasti.

Kui seekordne lõkketegemise teema tekitab küsimusi siis saada need toimetusele ja koos Tartu valla keskkonnaspetsialistiga leiame vastused. Nii on teie küsimustest ehk abi ka teistel.

LÕKKE PÕLETAMISEL TULEB TAGADA OHUTUS

Päästkeskus

Päästjad juhivad tähelepanu, et kulu põletamine on Eestis aastaringselt keelatud ja lõkke põletamisel tuleb tagada, et tuli ümbrusele ei leviks.

- Lõkkekoht peab olema hoonetest ohutus kauguses (väiksem lõke 8 m, suurem lõke 15 m), sest sädemed võivad lennata hoonetele ja selle süüdata.

- Lõkkekohta ümbrus tuleb puhastada kuivanud taimedest ja muust põlevmaterjalist ning piirata kivide või pinnasevalliga.

- Lõket tuleb järgepidevalt valvata ja hoida lõkke läheduses esmased kustutusvahendid – näiteks ämber veega või tulekustuti.

- Lõket tohib teha vaid nõrga tuulega. Kui tuule kiirus on alla 5,4 meetri sekundis, mil liiguvad ainult puude peenemad oksad.

- Koduaia lõkkes tohib põletada vaid töötlemata puitu ja loodusjäätmeid.

- Enne lahkumist tuleb lasta lõkkel täielikult ära põleda või kustutada see vee või pinnasega.

- Kohaliku omavalitsuse heakorraeskirjad võivad kehtestada lõkke põletamiseks rangemaid reegleid. Seepärast tuleb omavalitsuse kodulehel eeskirjadega tutvuda.

Infot ohutu lõkketegemise kohta saad lisaks küsida **päästeala infotelefonilt 1524** või lugeda päästeameti ennetuslehel **www.kodutuleohutuks.ee**.

Tule- ja keskkonnaohutuse nõuete rikkumise eest võivad päästeameti või keskkonnainspektsiooni inspektorid süüdlas **karistada kuni 1200 euro suuruse rahatrahviga**.



MULD

Müüa toitainerikast mulda/komposti. Tegemist on vanade kalakasvatustiikide setetega. Sellest tulenevalt on muld pestitsiidide-, insektitsiidide- ja umbrohuva. Sobib mahevõljaluseks. Hind algab 12EUR/m³. Laadimine hinnas sees. Erikaal hetkel umbes 850kg/m³. Kohalevedu kokkuleppel. Ladustatud Kaiavere külas Tartumaal. Helistada ette 57859915.

N	1,23	%
C	17,6	%
pH	5,8	
P	1,2	mg/100g
K	8,4	mg/100g
Ca	750,8	mg/100g
Mg	93,0	mg/100g

ÜÜR/OST

Noor pere soovib osta **Lähte/Äksi kan-dis krundi maja ehitamiseks**. Pakkumised on oodatud tel. 5344 0818.

Ostan kuni 15 tm 3 m **leppa või sega-lehtpuud** kütteks koos transpordiga **Maramaale**. Info tel. 5567 4714.

MÜÜK

Müüa **lõhutud küttepuid**.
Info tel. 5345 7403 ja 5340 3583.

Maaharimisteenus, hobuse sõnniku müük. Info: Rauno Koorts tel. 5689 3920.

Müüa **hobusesõnnikut turbaga ja musta aiamaa mulda**. Info tel. 501 8431.

TEENUSED

Tahma- ja tindikassetid. Printerite hooldus ja remont. Tartu vallas tuleme tasuta kohale. Info tel. 5197 6588 E-P 8-20, info@itkiirabi.ee.

Viljapuude lõikus. Tel.: 5394 2369.

Pakume kvaliteetset **veo- ja kolimis-teenust/vanamööbli utiliseerimine** ettevõtetele ja eraisikutele. Töötame E-P, 24/7, töö kiire ja korralik. Info tel.: 5897 7133, www.kolija24.ee.

REBELLA

Autopesula E-N 8:30-17:30
Tel. 514 1588 R 9:00-18:00

Treitööd E-R 8:00-17:00
Tel. 520 4569
Tel. 749 4231



Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha.

Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.

Tel: 56 111 900

www.tolmets.ee

VANAMETALLI KOKKUOST

Teostame transpordi- ja lõikamisteenust

E-R 8-17, L 9-14

Turu 39a, Tartu, Eesti

+372 609 9499
+372 5553 0651

www.tolmets.ee

*Willmani
Mets*

METSAMAA OST RAIEÕIGUSE OST

510 0878

info@willmanimets.ee

willmanimets.ee

JUURVILJAEKSPRESS

Telli kodumaised juurviljad otse koju.



Suure pere nädala kott

Kartul	12 kg
Porgand	3 kg
Sibul	2 kg
Kaalikas	2 kg
Kapsas	2 kg

15 €

Hind sisaldab
kohaletoomist



Mahe juurviljakott

Mahe kartul	8 kg
Mahe porgand	2 kg

15 €

Hind sisaldab
kohaletoomist

Toome 24h jooksul kohale:

Tartu
Tartu vald
Nõo vald
Kambja vald
Lauja
Elva
Ülenurme

Väikse pere nädala kott

Kartul	6 kg
Porgand	2 kg
Sibul	1 kg
Kaalikas	1 kg
Kapsas	1 kg

10 €

Hind sisaldab
kohaletoomist



Tellimine telefonil: 5194 6329

E-postil: juurviljaekspresstartu@gmail.com

Facebook: facebook.com/juurviljaait

www.juurviljaait.ee

REHVIVAHETUS

Tabivere Jaama 5

Aleki OÜ

Tel: 56 76 2500

55 93 2000

tabikas.juri@gmail.com

**MÜÜME VÄHEKASUTAUID
REHVE JA VELGI!**

TOETA KODUMAIST, SOETA KODUMAIST!

Toeta kohalikke ettevõtteid, ostes või tellides kaubad neilt. Kui tead kedagi, või oled ise tootja, kes sooviks siin nimekirjas olla, anna endast märku: **estrit.aasma@tartuvald.ee** või **kuukiri@tartuvald.ee**.

Nii saame nimekirja pidevalt täiendada. Hetkel ootame nimekirja esmatarbe-kaupade tootjaid. Mõeldes aga tulevikule soovime koguda juba ka teiste meie valla ettevõtete infot. Kui eriolukord lõppeb, siis saame teha üleskutse soetada ka meie ettevõtete teenuseid jm põnevat!

Endast märku andnud Tartu vallas tegutsevad tootjad:

Väike-Vahtra Koda OÜ

(kondiitri- ja pagaritooted) tel. 5568 9836.

Airus OÜ

(Rosiine Leivad pagaritooted) tel. 518 3124.

Mõisapreili Pagar OÜ

(pagaritooted) tel. 510 4485.

MariMai OÜ (pagari- ja kondiitritooted) tel. 5389 3663.

Reeda Pagar OÜ (pirukad, saiad, kringlid, toilitustamine) tel. 5330 1032.

MTÜ Kõrrando koda (pagaritooted, käsitöökommid) tel. 513 8126.

Maitsemõis OÜ (Juulamõisa kohvik) (valmistoidu kohapeal pakumine 1 perele korraga ja koju toomine. Kinkekorvid, pagaritooted) tel. 525 7497.

Koorekiht Catering

(soolased ja magusad road) tel. 5668 3833.

Kristiina Leht

(kodused maitseid) tel. 5648 6400.

Sillari OÜ (käsitööleivad, sushivaagnad) Facebook-Handmade by Carmen.

Suurkivi Mahetalu OÜ

(maheköögiviljad, linnukasvatuse saadused, toitlustus) tel. 5590 4336, 5565 7012.

OÜ Erto Talu

(maheköögiviljad) tel. 505 0635.

Metsaserva Mesi OÜ

(mesi ja mesindussaadused) tel. 501 1312.

FIE Marek Kutsar (mesi) tel. 5661 9306.

Vana-Kõrtsi Talu

(mesi) tel. 5335 9044.

Kaido Põdersoo

(piim, lihavesise liha) tel. 505 8117.

OÜ Kajar

(lambanahk, -liha) tel. 5698 1518.

OÜ Rotaks (lihatooted, söödalisedid) tel. 529 6792.

FIE Andres Põhjala

(kala) tel. 509 6511.

Juhus OÜ (käsitööõlu) tel. 5635 1078.

Seljamaa talu OÜ

(astelpaju- loodustooted) tel. 5552 2409.

Sepamäe Talu Astelpajutooted

(Astelpaju toormahl, astelpajumarjad) tel. 528 1091.

TOETAME KOHALIKKE TOOTJAI!

EESTI RAHVA
MUUSEUM

www.erm.ee

SÜNDMUSED

EESTI RAHVA MUUSEUMIS



ERM kogub lugusid ja fotosid sellest, kuidas koroon ja eriolukord mõjutavad meie igapäevaelu ning kuidas me uue elukorraldusega kohaneme. Igaüks saab oma loo ja mõtted lisada lehele Rahvalood: rahvalood.ee/lood/koroonaviirus Sealtsamast leiab küsimused, mis kirjutamisel abiks on. Pilte ootab muuseum lehele Pildiait:

pildiait.erm.ee


ERM kutsub e-ajarännakule kivi-ajast kuni tänapäevani. Üheksa haaravat videolugu, mida ilmes- tab hulk erilisi esemeid püsina- tuselt „Kohtumised“, leiab ERMi näituste lehelt.

erm.ee/naitused


TOETA KODUMAIST!

Keeruliste aegade kiuste toeta tublisid kodumaiseid tegijaid. Igal nädalal leiad muuseumi e-poest uusi üllatushindasid.

erm.ee/pood


Palju õnne pisipõnni sünni puhul!



LISANDRA KASK	26.02.20
MARIE OJA	27.02.20
ELLA LOUISE BENSTRÖM	28.02.20
LISANNA SOKK	28.02.20
RALF MAJA	28.02.20
MÄRTEN PAAS	04.03.20
MARII ADEELE LAAR	10.03.20
FREDERIK TOBI	12.03.20
GREGOR SARAPUU	19.03.20

Alo, Evi, Katrin, Harri!

Aastad lähevad, noorus jääb.
Kaunina näib, iga elatud päev.

ÕNNITLEME!



Juula küla



Ülle, Vete, Merike!

Hinda oma aega lillede,
mitte langevate lehtede järgi,
hinda oma päevi kuldsete tundide,
mitte murede järgi.

Hinda oma tunde naeratuste,
mitte pisarate järgi...
Iga sünnipäeva hinda oma sõprade,
mitte aastate järgi!



Õnne ja tervist!

Maarja- Magdaleena Maarahva Selts

Kallis juubeli sünnipäevalaps Riina Xaru Laevas!



Meie soov on õige väike,
paistku sulle õnnepäike,
ärgu murtku elutormid,
ärgu olgu aastad karmid!

Sind õnnitlevad 45 a juubelil

Aime ja Vahur!



Kallis Evi!

Aasta, mis saabub,
toogu tervist ja õnne
ikka rohkem
kui olnud Sul enne!

Õnnitlevad:

Salme, Renate, Madli, Reet, Eda



Kallis Maie!

Aastad las läevad
noorus hinge jääb,
las kaunina näib
iga sünnipäev!



Õnnitleme!

Helma, Ilme, Vaike, Madli,
Helve, Malle ja Kaie.

Maimu!

Kõlaga laulud ja elagu naer!
Unusta möödunud elatud vaev!
Homsesse minnes ees lootuse tee.
Naudi tänast ja elame veel!



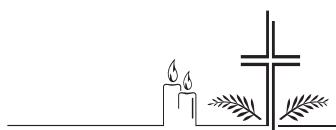
Palju õnne!



Salme, Renate, Madli, Evi, Eda.

Meie hulgast lahkunud

LEHTE KÕIV
18.10.1934 - 01.03.2020
GENDEALA KOOL
12.03.1927 - 04.03.2020
AINO TOKKO
23.05.1928 - 17.03.2020
ENN KAALEP
24.08.1945 - 17.03.2020
ENDEL NASSAR
05.05.1925 - 18.03.2020



Pikk elutee veeres tähtede maale...

Siiras kaastunne
Veikole perega

ANTS ALLAJÕE

surma puhul

Õvanurme küla elanikud

Avaldame kaastunnet Ellele,
Küllile ja Üllele peredega

kalli ema, vanaema,
vanavanaema ja ämma

ELVI KALJURANNA

kaotuse puhul

Perekonnad Pilv,
Leontjev ja Aru